

A tartalomból

„A legnagyobb segítség, mint kiderült, az lenne, ha a bolt közepére állna és azt figyelné, hogy melyik vevő lop. Kezdetét betelni a pohár. A boltvezető kész engedni. Akkor talán bélyegzesse le a számlatömböket, ennél jobbat egy új munkaerőnek nem adhat.” **PÁLYÁZAT UTÁN — PÁLYÁZAT ELŐTT**, cikk az 1—3. oldalon.

„Összeszámoltuk, hogy ha minden igényt ki tudnánk elégíteni, ami házi sokszorosítási igényként jelentkezik, az hetvenmillió A/4-es lapnak felelne meg. Az egyetem házi sokszorosítási kapacitása: egy év alatt tízmillió lap.” **BONYODALMAK A JEGYZET KÖRÜL**, cikk az 1—5. oldalon.

„Harminc-negyven százalék nem igényli az egyetem által felkínált magánlehetőségeket. Számuk bizonyára csökkenthető lenne, ha a lehetőségeket ki lehetne bővíteni. Szabadidő-pályák, uszoda, lovarda, tekepálya, evezés és más feltételek biztosításával nem kétséges, nőne a hallgatók aktivitása.” **A HALLGATÓK 60 SZÁZALÉKA SPORTOL**, cikk az 5. oldalon.

„Most már legalább tudom, milyen belülről a Grand Hotel, vagy a Hotel Bellevue, a Slován, és a Tokajik. A pályák közül is sokat kipróbáltunk Ótátrafüreden, a Csorbánál és Zsdiárban. Egy napot Zakopánban töltöttünk, ezzel mindenki jó boltot csinált.” **SÍTÁBOR ÓTÁTRAFÜREDEN**, cikk a 7. oldalon.

Pályázat után — pályázat előtt

Lassan fél éve dolgoznak a pályázati rendszer első „áldozatai”, így lehetőség nyílik a munkában eltöltött idő tanulságait, tapasztalatait összegezni. Tény, hogy a pályázatok kicsit bonyolították az elhelyezkedés folyamatát, munkát találni azombah így sem jelentett különösebb nehézséget. A kérdéses csak a munka milyensége volt, az, hogy tényleg azt a területet sikerül-e megtalálni, amire sokan évek óta lelkiismeretesen készültek. A talány több végzős számára még az egyetemen — kedvezően, vagy kedvezőtlenül — megoldódott, a kezdés csak ezt erősíthette, vagy gyengítette.

Pár példát közlünk az alábbiakban, néhány csalódást, örömet hozunk emberközbe. A kiragadott esetek általánosításra nem alkalmasak, hiszen csakis volt külkereskedelmi szakos hallgatókat szólalattunk meg, közülük is főleg a kirívó, és ezért inkább a túlzott negatív tapasztalatok-

kal rendelkezőket. Hogy miért nem főleg kirívóan pozitív eseteket? Mert erre sokkal kevesebb példa akadt. Kijelölőpontunk, hogy „normális” dolognak az tekinthető, ha valakit az egyetem elvégzése után olyan munkakörbe helyeznek, olyan munkával látják el, amelyet foglalkoznak vele és egy idő után annyit követelnek tőle, ami egyetemi végzettségének megfelel. Hogy pontosan hol van ez a határ, sajnos objektív mérceink erre egyelőre nincs, többnyire a munkavállaló jó közérzete, egészséges elégedetlensége, az adott munkahelyen belüli hosszabb távon való gondolkodás a legmegbízhatóbb tünetek, másrészt a munkahely részéről megnyilvánuló jelzések — fokozottabb önállóság, új feladatok, fizetésemelés — a legfőbb bizonyítéka a kölcsönös megelégedettségnek.

Talán nem lesz tanulság nélküli, ha egy kedvezőbb eset kíséretében most főleg negatív példákat ismertetünk.

Első munkahely — egy nap

S., első történetünk főszereplője, külkereskedelmi szakos volt ellenére belkereskedelmi vállalatba ment: piackutatással szeretett volna foglalkozni, a vállalat álma be-

teljesedését ígérte. Első találkozás a vállalat személyzetével: még minden nagyon szép és jó, úgy tűnik érdemes ide pályázni. A pályázat beadása utáni nyár: második találkozás, a felhőtlen örömet pár új doig zavarja. A személyzetis egy rövid tanuló-időről beszél, amit majd a vállalat különböző osztályain kell eltölteni és a bolti hálózatban. Kis töprengés, ez is természetes, így jól megismeri „delikvensünk” vállalatát. Szeptember 1. A szerződés aláírása utáni első percek: kiderül, hogy a tanulóidő kicsit hosszabb lesz a vártnál, és egyelőre csak a boltokról esik szó, ahol tíz hónapot kell eltölteni. Megnyugtatóként még

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

MUNKÁNY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYESÜLET LAPJA

XX. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM
ÁRA: 80 FILLÉR
1978. FEBRUÁR 9.

A tudományos munka feltételei egyetemünkön

Milyenek a tudományos munka feltételei, mik a fejlődési egyenlőtlenségek okai, melyek a tudományos munkát gátló tényezők, és milyen feladatok kijelölésére kell törekedni ezek elhárításával kapcsolatban? A kérdések önmagukban is felcsigázzák az érdeklődést, méginkább az előterjesztés, amely ezekre választ keresve alapos gondolatokkal, magas igényű összeállítva frásos formában került előbb a párt-végrehajtóbizottság, majd a párbizottság testülete elé január 25-én.

Palánkai Tibor tudományos rektorhelyettes a téma felőse az előterjesztésben hang-

súlyozta, hogy az elmúlt években egyetemünk oktatói jelentős tudományos eredményeket értek el. Oktatóink többségéből az elmúlt három évben (1974—76), mintegy 2000 hazai és külföldi publikáció jelent meg, ami korábbi hasonló időszak termékének kétszerese. Több tudományos konferencia megrendezésére került sor. 1976—77-ben oktatóink közül egyetemi doktori értekezést 29-en, kandidátusait 12-en védtek meg, akadémiai doktori fokozatot viszont senki sem szerzett. Megfelelően fejlődött a hallgatók tudományos munkája is.

Tanszékeinken mintegy **háromszáz téma kutatása folyik**

30 közgazdasági és más tudományágban. Ezek közül a Szocialista Vállalat országos kutatási főirány, a többi téma pedig más országos és tárcaszintű kutatási célprogramokhoz kapcsolódik. A témák kutatásának jelentős része az oktatás tudományos megal-

pozását, tananyagok kidolgozását szolgálja. Az utóbbi években tanszékeink jelentős volumenű szerződéses megbízatásnak tettek eleget.

Az egyetemi tudományos kutatómunka fejlődése és lehetőségeinek kihasználása azonban több területen

egyenlenségeket mutat.

Az egyenetlen fejlődés megmutatkozott tanszékeink, de sokkal inkább az egyes kutatók tekintetében. Az egyenetlenségek és problémák okai sokrétűek, ezek jelentős mértékben az egyetemi tudományos munka általános feltételeivel kapcsolatosak. Következésképpen a feltételek vizsgálata bizonyos mértékig választ ad a jelenségek okaira, segít a további feladatok kijelölésében.

A tudományos munka személyi feltételei kutató állományunk létszámát illetően nagyrészt biztosítottak. Minőségi összetétele azonban már korántsem tekinthető megfelelőnek. Fiatal oktatóink viszonylag jelentős része nem

kap rendszeres és tervszerű támogatást tudományos fejlődéséhez. Főként a fizikai származású „első generációs értelmiségünk” sajátos problémái esnek figyelmen kívül. (Fokozott anyagi gondok, terhelés, a tudományos munka követelményeivel való alkalmatlanság), ami hozzájárult, hogy közülük sokan elhagyták az egyetemet.

Oktatóink tudományos teljesítményében időszakonként viszonylag jelentős hullámvás tapasztalható. Vannak akik hosszabb távon sem mutatnak megfelelő előrehaladást, csak minimális mértékben felelnek meg a velük szemben támasztott tudományos követelményeknek. Vi-

szonylag kis számban létezik egyetemünkön az a tudós típus, akinek a rendszeres és igényes tudományos munka életformájává vált. De feszültséget okoz, esetenként a tudományos kutatómunka indokolatlan erőltetése is. A tanszékek jellegétől és a felada-

toktól függően többen vannak, akik jó oktató és nevelő munkájukkal az egyetem hasznos, és nélkülözhetetlen tagjai, s ehhez tudományos munkájuk forszírozása nem is szükséges. Az ilyen oktatóknak is biztoso-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Bonyodalmak a jegyzet körül

A jegyzetek körül mindig akadtak problémák. Most viszont a szokásosnál is többször kerülnek terítékre jegyzetgondok. Az „örökzöld” egyetemi téma, a jegyzetügy, ismét rektorfenyibe került. Mi az oka ennek? — a kérdés Stark Antal általános rektorhelyettesől kértünk választ.

— Tulajdonképpen egy levél indította el az ügyet, ami a jegyzetellátó vállalatból érkezett, s amiből

kiderült, hogy az elmúlt két-három év során egyetemünk összesen hatvanhét darab jegyzettel maradt el.

Ez elég magas szám, de természetesen nem azt jelenti, hogy ezekből a tantárgyakból semmiféle írásos anyag nem állt a hallgatók rendelkezésére, hanem vagy régi anyagot kellett emiatt használniuk, vagy az esetek többségében — nagyon leterheltük a házi sokszorosítót.

Az elmaradt jegyzetekről részletesen tájékoztattuk a dékánokat, kértük őket, hogy vizsgálják felül az elmaradások okait. Minden jegyzetről igazoló jelentést kértünk, amiben meg kellett magyarázni, hogy mi volt az oka az elmaradásnak, és mi lesz a következménye. Felelősségrevonás is volt — írásbeli és szóbeli figyelmeztetés — és egész sorozatban történt prémiumelvonás, mivel mindez az évvégi jutalmazások idején zajlott le.

De ennél lényegesebb a hogyan tovább kérdése. Végül abban maradtunk, hogy a **hatvanhét darab jegyzetből huszonkilencet törölni kell, mert időközben más megoldás jött be bizonyult, vagy mert elavult, illetve fölöslegessé vált a jegyzet.**

(Völ néhány olyan elmaradás, ami csak formálisan jelentkezett elmaradásként, mert kiderült, hogy a szakágazati oktatás megszüntetése miatt például már nem is szükséges, csak éppen elfelejtették törölni a szerződést.) **Igy végül is harmincnöve darab új, illetve átdolgozott jegyzetre kértünk —**

most már ténylegesen betartandó — határidőmódosítást.

Nem sokkal ezt megelőzően (szeptember vége felé) folyt le a megbeszélés a tanszékvezetők, dékánok, személyzeti vezető, rektor és az általános rektorhelyettes, tehát jómagam részvételével, amikor minden tanszékkel megállapodtunk abban, hogy az elkövetkezendő néhány évben milyen fontosabb írásos tananyagokat jelentetnek meg. Emellett minden évben év vége felé esedékes az új jegyzetterv elkészítése is.

Most összekötöttük ezt a másik kettővel, tehát azt, hogy a tanszékvezetőkkel miben állapodtunk meg a tananyagírás tekintetében, azzal, hogy jegyzettervet kellett készíteni, és azzal, hogy az elmaradt jegyzetek miatt egy általános felülvizsgálatot rendelünk el. Ennek eredményeként most alakult ki az új jegyzettervek. — Változott most valamiben a jegyzetkiadás mechanizmusa?

— A mechanizmus eddig is az volt, hogy a tanszékek év vége felé leadták a jegyzettervüket az oktatási rektorhelyettesnek, és a jegyzetterv alapján megkötötték a szerződést a kiadóval. Ez most is így van.

— Kinek kellett ellenőriznie a határidők betartását?

— Részben a tanszékvezetőnek, részben a jegyzetterv nyilvántartójának, a rektori tétkárság vezetőjének, illetve előadójának kell ellenőriznie folyamatosan azt, hogy a szerződés szerint a jegyzet leadták, vagy nem. (Az elmaradásokról — ha szám szerint nem is egészen pontosan — a levél érkezése előtt is volt tudomásunk.)

Most bevezettük azt az újítást, hogy a jegyzettervvel együtt bekértük az igényt a házi sokszorosítására is.

Ugyanis olyan óriási az igény a házi sokszorosításra, amit egyszerűen nem tudunk kielégíteni, és miután különösebb előzetes infor-

(Folytatás az 5. oldalon)

Nyitás, tengés, lengés

A jól ismert „farmeres” plakátok már a félév első napjaiban öles betűkkel hirdették a szombati Közgáz Klub nyitó programját. Vajon hányan figyeltek fel rá? Valószínűleg nem sokan. Nyitáshoz képest ugyannyi túl kevesen voltunk, helyesebben —

alig voltunk. Nyolc óra körül körülbelül húszan ácsorogtak az aulában, Böszmét, Danyit is csupán egy pár táncoslábú diák látogatta meg. A tavalyi teltházass estére ez a feltűnő érdeklenség nem kis meglepetést okozott.

A vizsgáknak vége, végre megnyitják klubunk kapuit, és akkor tessék! Tengés-lengés. Tíz jegyzetméteren egy ember. Pedig volt disco, a szokásos program az előadókban, sőt Kerek-perc is. Bár perc helyett inkább csak zsiros kenyér. De még ezért sem álltak sorba.

Csak találgatni lehet, miért volt ilyen „gyenge” a szombat este! Lehet, hogy sokan nem érezték elég biztonságban magukat? Mondván, na jó! Még ha hétköznapi kötelező is bejárni az egyetemre, azért szombat este jobb egy megbízható fedél az ember feje felett. Legalábbis olyan, amelynek kisebb a valószínűsége, hogy leszakad. Elképzelhető az is, hogy sokan még nem rázódtak vissza a régi kerékvágásba, s a vizsgák alatt még azt is elfelejtették, hogy szórakozni is lehet. De az sincs kizárva, hogy a hajdani törzsgárdát a szesztilalom is „elidegenítette”. Ha nincs pia, akkor inkább a Pipa, mint a Közgáz Klub. Nem tudom mi lehetett a baj. S mivel a helyeslő, illetve az elutasító válaszokat úgy se hallom, nem érdemes tovább feszegetni a témát. Bár szívesen meghallgatnám erről minden érdekelt véleményét. Hogy mikor és hol? Természetesen szombat este a Közgáz Klubban.

Babuscs Éva

A HAGYOMÁNYOS KÖZGÁZDÁSZ BÁLT
március 4-én rendezik a Hungária Kávéházban. Jegyek elővételben február 9-én du. 3 órától vásárolhatók a Közművelődési Titkárságon.

Halasztás – csekkel

Evről-évre visszatérő és fokozódó gondja a tanszékeknek, hogy igen sok hallgató halasztó vizsgát. Azokon a tanszékeken, ahol kicsi az oktatói létszám, de sok hallgatót tanítanak, a helyzet különösen égetővé vált. Ezek a tanszékek szinte az egész szorgalmi időszakban vizsgaidőszakot kellett hogy tartsanak, ami az ott folyó oktatás és kutatómunkát egyre inkább akadályozta.

Ilyen helyzetben volt a közgazdasági elméletek története tanszék is. Angyal Mária tanszéki adminisztrátor tájékoztatása szerint: tavaly mintegy kilencszáz hallgatót vizsgáztattak (nappali és kiegészítő levelező tagozaton), s ezeknek több mint 30 százaléka halasztott vizsgát. Nyilvánvaló, hogy ez állandóan felborította a tanszéki vizsgabeosztást, várhatóan megterhelte a vizsgázatókat, hallatlanul nagy munkát jelentett a tanszéki adminisztrációnak. Mivel 1977. május–júniusában nem volt jelentősebb járvány a fővárosban, az sem titok, hogy a halasztás indokaként benyújtott orvosi igazolások egy része hamis volt. Mindez arra készítette a tanszék dolgozóit, hogy határozottabban lépjenek az egyre gyakoribb halasztások korlátozására. Találtak is ilyet az egyetem Tanulmányi és vizsgaszabályzatának 69. § alapján. (28. old. vegyes rendelkezések). Ez a következőképpen szól: „Ha a hallgató tanulmányi ügyei intézésével kapcsolatos eljárásokban, egyes határidőkhöz kötött feladatait az előírt határidőkben nem teljesíti, külön eljárás díjat – ismételt vizsga, vagy javító államvizsga esetén vizsgadíjat – fizet.”

Tehát: ha a hallgató vizsgát akar halasztani, ám halassza — 20 forint külön eljárás díj fejében. (Az orvosi igazolást természetesen továbbra is elfogadják.) Sok hallgató volt, akinek nem ért meg 20 forintot a vizsgahalasztás. És még többen voltak olyanok akiknek inkább megért ennyit, minthogy hamis orvosi igazolást szerezzenek. Végülis többen halasztottak csekkel, mint igazolással.

A tanszék eljárása igen méltányos: figyelembe veszi, hogy valóban közbejövőnek váratlan esetek, elszámíthatja magát a hallgató a felkészülési idővel és nem kényszeríti sem eleve sikertelenné induló vizsgára, sem csalásra, hazugságra. Ugyanakkor a hallgató zsebe megérzi a 20 forintot és ezért meggondolja halasszon-e. Mint ahogy valóban kevesebben halasztottak vizsgát ebben az évben a tanszékeken. (A vizsgahalasztásért fizetett pénz a karok jóléti alapjára megy, az egyéb okokból fizetett különjárás díjjal együtt, így a szociális segély és a 100 forintos ösztöndíjak forrását növeli.) Nehéz persze megmondani, hogy ez az eredmény a tanszék eljárásának, vagy a februári vizsgákat letiltó rektori utasításnak tudható-e be inkább.

Mindenesetre a vizsgahalasztás ilyenfajta szabályozása nem az elméleti történet tanszék privilégiuma, sőt inkább sajnálatos, hogy egyelőre csak itt gyakorolják.

Pál Kata

Gazdaságpolitikai előadássorozat a Szakkollégiumban

Az MTA Közgazdaságtudományi Intézetének KISZ-szervezete és a Szakkollégium között létrejött megállapodás alapján „Ipari esettanulmányok” címmel több részes előadássorozat indul a Szakkollégiumban. Az előadássorozat fő célkitűzése az, hogy a magyar gazdaság jelenlegi működésének problémáira empirikus tapasztalatokra épülő általánosítási igénnyel világítson rá. Ezt a törekvést támogatja, hogy az esettanulmányok a magyar gazdaság viszonylag széles spektrumát fogják át, ugyanakkor az aktuális központi fejlesztési programok által érintett egyes ágazatok problémáit részletesebben tárgyalják. Az előadás február 14-én lesz „A vállalati önállóság határainak kiterjesztése egy kisvállalatnál” címmel. A további előadások keddenként 19 órakor lesznek. Az egyes előadásokhoz esetenként irodalmat is adnak. Így például az elsőhöz Laki Mihály: A Star Kft. esete c. cikkét a Valóság 1976. decemberi számából.

Hírek a klubból

Tagsági osztás

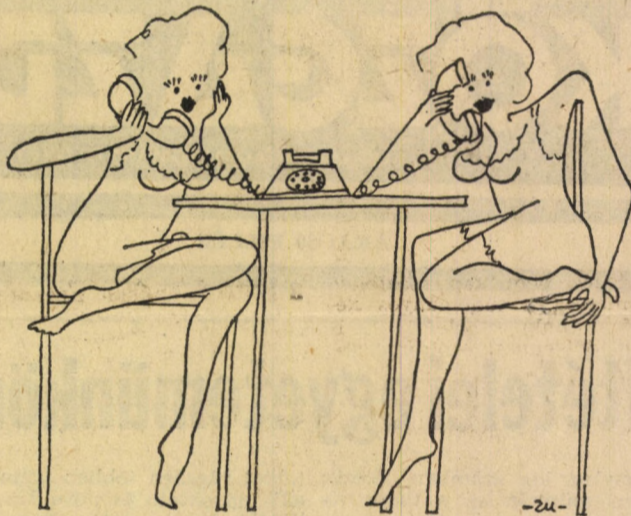
Erdemes a klubba tagsági igazolványt váltani, mert ebben a félévben ötféle rendezvényre nyújt kedvezményes belépési lehetőséget. Ezek: Cseh Tamás klubja, Sándor György műsorai, jazz-klub, pénteki disco-klub, szombat-ként Közgáz-klub.

A tagságik osztása február 10-én kezdődik, 5–7-ig, ezt követően februárban péntekenként lehet tagságit váltani.

Pénteken: disco

Február 10-én indul a pénteki disco-klub. Ezzel a klub és a tagság régi közös kívánsága teljesül(het): legyen a közzézősoké a közzéző-klub. Kék tagsággal a belépődíj 10 Ft., másoknak 15 Ft. 200 fő után a bejáratra felkerül a „Megtelt” tábla, s a klub vezetői szeretnék, ha ezt a létszámot a közzézősok is ki tudná állítani.

Ide tartozik még az is, hogy a Belkereskedelmi Minisztérium rendelete megtiltotta a szesz ital árusítását a klubban. A Műszaki Egyetem „E” klubját már felmentették a rendelet hatálya alól, így minden bizonnyal nálunk is kedvező változások várhatók.

Halász Géza rajza

Új igazgató a könyvtár élén

Január 16-tól dr. Walleshausen Gyulát bízták meg a könyvtár vezetésével.

— A közzézősoké a közzéző-klub. Ezzel a klub és a tagság régi közös kívánsága teljesül(het): legyen a közzézősoké a közzéző-klub. Kék tagsággal a belépődíj 10 Ft., másoknak 15 Ft. 200 fő után a bejáratra felkerül a „Megtelt” tábla, s a klub vezetői szeretnék, ha ezt a létszámot a közzézősok is ki tudná állítani.

A tanszék 1949-ben megszűnt, s az egyetem központi könyvtárába került, ami ekkor még az Alkotmány utcában volt. 1950–51 táján költöztünk a jelenlegi helyünkre. Nem ment egyszerűen a költözés; ekkor még nem volt meg a középső lépcsőház, a fűtés, világítás sem működött rendesen. De az embereket fűtötte a lelkesedés és a fiatalosság.

Ezután a Gödöllői Agrártudományi Egyetem könyvtárába kerültem, és elvégeztem az ELTE könyvtárszakát. Tizen-nyolc szép évet töltöttem el igazgatóhelyettesként Gödöllőn. Innen a KSH könyvtárába, majd hét év múltával jelenlegi munkahelyemre kerültem.

Azt hiszem, nem kell különösebben keresnem az okokat, melyek az egyetemre vonzottak, hisz innen indultam. Nagyon sok emlék köt a régi időkhez, a könyvtár és az egyetem több dolgozóját is hosszú évek óta ismerem. A Gödöllőn eltöltött évek alatt volt alkalmam megszokni és megszeretni az egyetemi légkört, a fiatalokat. Az egyetem az a hely, ahol nem lehet megőregedni.

— Milyen viszonyokat talált a könyvtárban?

— A könyvtár óriási fejlődésen ment keresztül. Amikor én elkerültem az egyetemről, körülbelül huszan dolgoztak itt. Ma 63-an dolgoznak a könyvtárban. Az oktatás fejlődésével együtt megnöttek a könyvtárral szemben támasztott követelmények.

— Az egyetem anyagi gondjai mindnyájunk előtt ismertek. Gondolom, a könyvtár sincs jobb helyzetben, mint az egyetem egésze. Tisztában volt a lehetőségekkel?

— Tudtam, hogy milyen az egyetem helyzete, hiszen a könyvtártól sohasem szakadtam el, mint olvasó rendszeresen bejártam, ismertem a könyvtár dolgozóit, előző igazgatóit, akik mindig elmondták, hogy milyen problémáik vannak.

— Milyen új elképzelésekkel kezdte munkáját?

— Most még korai lenne tervekről, fejlesztésről beszélni. Nagyon jó munkatervet kaptam Neményi István elvtársától 1978-ra, s ebből kiindulva készíttük el a könyvtár távlati tervét.

A párt-és állami vezetés minden támogatást megígért. A gondokat az okozza — nemcsak nálunk, de minden könyvtárnál, hogy a külföldi könyvek és folyóiratok árai jelentősen emelkedtek. Ez persze nemcsak az utóbbi időszakra értendő, vagy tizenöt éve kezdődött ez a folyamat.

Másik nagy gondunk a szűk elhelyezés. A dolgozók zsúfolt szobákban kénytelenek dolgozni és a raktárunk is megtelt. Azt lehet mondani, hogy a könyvek kiszorítják a dolgozókat. Ez pedig újabb létszámigényt szül, hiszen a zsúfoltság miatt nem lehet optimálisan megszervezni a munkát.

Persze, most mélyebben és belülről ismerkedem a könyvtár gépezetével, majd a hálózat egészével, továbbá a könyvtár külső kapcsolataival, főleg az országos információs rendszerrel való együttműködés lehetőségeivel.

F. S. P.

Évfordulónaptár (február 10–23.)

Február 10.
80 éve született Bertolt Brecht német antifasiszta drámaíró.

Február 11.
80 éve született Szilárd Leó magyar atomtudós.

Február 18.
30 éve ezen a napon írták alá a szovjet–magyar barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést.

Február 23.
75 éve született Julius Fucik cseh kommunista újságíró, antifasiszta harcos.

A kapuban állva néztük a történelmet

Valakinek mentőötleme támadt — emberek, a kisasszony tud oroszul! Ot küldjük fel — és már fogták is heradt fekte csipkeruhájának az ujját és már tuszkolták a pince bejáratá felé. — Nem, nem! — ellenkezett, amennyire tudott a férjnek akarásával szemben. Fél. Gyerekejjel még nekem is megessett rajta a szívem, aki boszorkányos külsejétől, ráadásul szigorú tanárnő mivoltától mindig nagyon féltem. Szegény, mi lesz vele, ha a biztonságot jelentő pinceajtón kilép. Ő is bizonyára azokra a röpcédulákra gondolt, amelyeket éppen csak tegnap dobta le a német repülő, ellenállásra szólította fel a pincében húzódo lakosságot. „Jön az új feyver” — olvasta valaki hangosan. „Tartsatok ki. Az oroszok senkit nem kímélnek, kiirtanak benneteket.”

Végül is addig győzködték az öreg zongoratanárnőt, míg a pince megmentőjének szerepére rászánta magát. Az első ajtón átlépett, de a férjnek felkísérték a lépcsőn és a második ajtónál mintha meggondolta volna magát. Szóval kibóbták.

Lélegzetvisszajavítva lestük a pinceablakok felől a beszűrődő hangokat. A sírós hang a kisasszonyé volt. Igen, beszélt valakivel. Néhány perc múlva aztán ő lett a nap hőse a pincében. Mindenki mindent akart tudni. — Maradjunk a pincében, nem bánthatok, tudják, nők és gyerekek vannak lenn — mondta. A külsőjük? Félelmetesek? — érdeklődtek tovább. A népszerűségben úgy megmámorosodott, hogy még azt is elmondta, amit nem is láthatott a sötét udvaron állva.

Másnap délelőtt személyesen is meggyőződhetünk róla, milyenek külsőre az oroszok. Külöttek a pinceajtót és két gépfegyveres katona meredt ránk feszülten. Rövid, szaggatott utasításokat adott a parancsnok, és előrelépve, kezében pisztollyal, katonai kíséretével átfésülte a pincét. Megbújt német tiszteket kerestek. Négy lépésenként leállt egy-egy kiskatona biztosítani. Mindenki dermedten figyelt. Anyám egy tányér babfőzeléssel. Talán nekem készítette. Egyszerre csak a kormos, piszkos katona felé nyújtotta. Bizalmatlanul nézett ránk. De anyám tekintetén megnyihült, s míg a tiszteket nem látta, kukoricagránátjait egy pillanatra lerakva jaltta, kanalazta a babfőzeléket. Ki tudja, mikor volt alkalma utoljára enni itt a tűzvonalban — magyarázta a kérdéseimre anyám.

A tűzvonalban. Ott voltunk pontosan. A németek a gyár tetejéről löttek, lent pedig a ház kapujában két napig éjfolytában ugrott az orosz géppuska. Ezt hallgatni még a bombázásoknál is félelmetesebb volt.

— Davaj! Davaj! — A szót akkor ismertük meg. Nem sok magyarázatot fűztek hozzá. Ki kellett menni az egyetlen védett helyről, a pincéből. Attól tartott a szovjet katonaság, hogy a németek földig rombolják a gyár tetejéről aknavetővel a földszintes házakat, ezért kellett elmenni. A németektől megtisztított területekre, Csillaghegy felé irányították az utca lakosait. Alig bírtam elviselni a pince fülhomálya után a napfényt. Anyám hirtelen magához szorított, de már későn. En is láttam a fölfúvódott hatalmasnak tűnő katonatesteket, szétvetett lábbal fekvő utca követ. Az iskola épületében húzódtunk meg. Nem sokáig. Két nap múlva lassanként mindenki haszállingózott a katonai parancs ellenére. Addigra már egy sarokkal beljebb a vár felé húzódtunk a frontvonal.

A szovjet katonák néha lejöttek közeink percre melegedni és meglepetésünkre bennünket gyerekeket különös szeretettel vettek körül. Voltunk jó néhányan egyrakáson. Fiúk, lányok, kisebbek, nagyobbak és valamennyien rettenetesen kíváncsiak. Mi van odafent? Azonban szó sem lehetett arról, hogy fölmenjünk. Csendesebb napokon szülői engedéllyel a pince bejáratánál „levegőztünk”. Hallottuk, hogy feltörték a közeli utcát és mindenki szabadon vihetett a csokoládét. Kiosonva az utcára libasorban futot-

tunk a bolt felé. Mint legkisebb, utolsónak szaladtam. Nem volt nehéz a németeknek felfedezni bennünket a fehér havon. Utánunk eresztettek egy sorozatot, de senkit nem találtak el. Az üzletben a gyerekek üres dobozok, papírok közt kutatva cukrot, csokoládét kerestek. Rózsaszín sztanolba csomagolt kis csokoládén osztoztunk ketten. Micsoda íz volt! Még ma sem felejttem.

Tisztul a levegő Obudán. A bátrabbak a Duna jegén mentek át megnézni, hogy élnek-e a pesti rokonok. A kisasszony mindennap felment a negyedik emeletre egy kicsit zongorázni. Akinek ép volt a lakása, felkötözték. A miénket talált érte, így nem sok választásunk volt, maradtunk. Amíg ki nem zavart bennünket a víz.

Egyik éjjel, mintha friss levegő huzata ébresztette volna fel anyámat. Méceset gyújtott és akkor látta, hogy már majdnem a fekhelyükig ér a talajvíz. — Ébredjétek — kiabálta. — Futottunk a térdig érő vízben, ki a pincéből.

Aztán kiderült, hogy anyám a közműves munkához is ért, akkor szinte ezermestereké váltak az asszonyok. Újra beköltöztünk otthonunkba. De mi gyerekek minden időnket az udvaron töltöttük. Figyeltük, hogy a házba bekvártélyozott katonák mit csinálnak. Fehér hőköpenyt húztak magukra, úgy léptek ki az utcára. Mintha vándorútra keltek volna. Hosszú bot volt a kezükben, annak végébe fém pálcát erősítettek. Lépésenként a hóba szurkálva aknát kerestek vele.

Időnként még megjelent egy-egy repülőgép is. Ilyenkor megszólaltak a léghelirítók és valóságban a szemünk láttára szakították le az égről német felségjelzéssel vészesen zuhanó gépet.

A katonák közül nem egy a barátunk lett. Grisa alig volt 19 éves. A löszerszármokat pucolta, amikor azonnal parancsra három társával fegyveresen futniuk kellett. Hová? Valahol a közelben németek tüzeltek. Megadással kellett kényszeríteni őket. Grisát a társai harcban eltalálták, bekötözték karral tért vissza.

Már a hó is elolvadt az udvaron, amikor az egyik katona odakiáltotta a vízért sorban álló asszonyoknak. „Kanyec vojna Buda!” — Mit mond ez? Vége a háborúnak Budán. Február 13-a volt.

A németek megadták magukat. Feltett kezekkel, zöldsztínű egyenruhájukban tömött sorokban vonultak át Obudán. Napokig tartott a menetelésük. Mi gyerekek a kapuban állva néztük a történelmet. Az egyik fiú aztán elindult gyalog a vár felé. Tudtuk, hogy nagy balhé lesz belőle, ha az anyja rájön, de hallgattunk, és vártunk. Egy löert, egy igazi löert ment. Azt mondták, annyi a vároban az éhesen kószáló ló... Sötét este volt már, amikor megjött egy szürke, csont-bőr gabét vezető. Csodálatosnak láttuk. Kikötöttük a gesztenyefához, és amit ettünk, annak a felét a lónak adtuk. Ha meghízik, kocsi is szerzünk és beülünk, ahányan vagyunk. Mindenki minket fog bámulni, hogy lovunk van. Így szőttük az álmainkat, napokig a lovat bámulva. Elloptuk a kukoricát a katonák lovai elől és alig néhány hét alatt úgy magához tért a szegény frontlovacska, hogy most már a felnőtteknek is megállt a szemük rajta.

Egy reggel arra ébredtünk, hogy üres az udvar. Elmentek a katonák, magukkal vették a szekereket, lovakat, és a mi lovunkat is. A katonákkal Berlin felé vonult. Neki sem ért még véget a háború.

Az udvaron jókora gödröt ástak a ház lakói és beletemettek mindenféle háborús kacatot, romos téglákat, cserepeket, puska és löveghüvelyeket, rohamsisakokat, kocsikerekeket, lezszakadt láncfalpakat. De azért minden gyereknek maradt valami, ami háborús emléke. En egy rossz pisztolyt őriztem. Hányan kunyeráltak tőlem!... A nagyobb fiúk már a hegyre is felmerészkedtek, egy igazi pisztolyt keresve. Az egyik aknát talált, ami szétlépte. Szinte naponta ismétlődtek a gyerekrtragédiák. Budapest felszabadult, de a háború szelleme ilyen kegyetlen módon kísértett. Anyám a lelkekre kötötte, nehogy valamilyen löszert a kezembe vegyek. Aztán elindult az asszonyokkal gyalog, hogy valamelyik Pest környéki faluban ételmezt szerezzen. Így aztán néha kenyér is került az asztalra. Az asszonyok egyre többször lestek a házkapu felé. „Jaj, ha egyszer hazajön apátok!” — mondogatták és reménykedve vártunk hisz Budapest felszabadult.

— It. —

Pályázat után — pályázat előtt

(Folytatás az 1. oldalról)

elhangzik, hogy természetesen a munkaidő ekkor kötetlen, lehetőség lesz a vállalat többi részének megismerésére is. A gyanú ekkor már végérvényesen kifejlődött: lehet, hogy itt valami félreértés, vagy még inkább tudatos elhallgatás, félreértés van? A szerződés aláírva, S. jobb híján a kilépés feltételeiről érdeklődik. A személyzetis ideges, tagadja, hogy a pályázati rendszerben kilépésre lehetőség lenne, legálábbis az újabb pályázatok előtt. (Lehet, hogy igaz van?) Szeptember 2. Az első munkanap az önkiszolgáló boltban. Boltvezető: Munkaruhát miért nem hozott? A munkaidő kötetlenségéről beszélve lelkes helyeslés a boltvezető részéről. Persze, hogy kötetlen, egyszer 9—17 óráig, máskor 11—20-ig. Kötetlen, nem? S. részéről meglepődés, értetlenség és persze csalódás. Azért dolgozni kezdene, de mit? A legnagyobb segítség, mint kiderült, az lenne, ha a bolt közepére állna és azt fi-

gyelné, hogy melyik vevő lop. Kezdtet betelni a pohár. A boltvezető kész engedni. Akkor talán bélyegezze le a számlatömböket, ennél jobbat egy új munkaerőnek nem adhat. Kész. Az S. által önkényesen abbahagyott munkát másnap végleges szakítás követte. Hiába volt már a marketing osztályvezető segítségével (aki természetesen az egész tanulóidőről semmit sem tudott, bár S.-t hozzá vették fel), az elhatározás megmáshatatlant.

És elkezdődött a kálvária. Valóban a pályázati rendszer erősen behatárolta S. lehetőségeit. A kiírt pályázatokon szereplő vállalatoknál piacukatóra nem volt szükség, ahol pedig kellett volna, ott nem írtak ki pályázatot, így nem merték felvenni. Végül viszonylag rövid idő alatt akadt egy, ahol pontosan ilyen diplomaóra lett volna szükség, de hogyan vegyék fel. Kérleltek mentek, kiskapuk kinyíltak, becsukódtak, végül S. kicsit megtörvén és megfogva október 28-án hivatalos jóváhagyással újra munkába állt.

„Írd, diktálom...”

E. második történetem szereplője ma már azt mondja, hogy egy-két hónapot nyugton kell eltölteni, nincs helye az ugrálásnak. Két hónap után, már várhat valamit a vállalatól. De csak körülbelül fél év után számíthat érdemi munkára. E. most optimista, de az előzményeket ismerve,

kicsit tisztavirág életű lehet ez az optimizmus.

Hogy is kezdődött? Munkatársa, azóta csoportvezetője E. felkészítésében a kis lépések taktikáját követte. Lassan és csak periodikusan adagolta az oly igen kívánt tudást. Az első nap egy telexet írtak, pontosabban E. írta, munkatárs diktálta. A lassan, tagol-

tan ejtett mondatok e művellet fontosságát voltak hivatalos formában, és mivel E.-nek a véglegesítésig aláírási joga nem volt, az akkor már csoportvezető neve alatt futott a levél. Ami természetesen ismét csak a dolog jelentőségét támasztotta alá. Amikor ezt a bizonyos levelet még kétszer át kellett fogalmazni, majd elütés miatt újra és újra átírták — E.-nek kezdett nem tetszeni a dolog. Természetellenesnek érezte, de csak magában és közvetlen környezetében elégedetlenkedett. És ahogy az ártírt, újra

gépelt levelek száma szaporodott, úgy nőtt E. elégedetlensége. De túrt és várt. Környezetében más — egy évfolyamtársa is hasonló helyzetben volt, az ő látványos kitörése sem változtatott a helyzeten. És azután jött a hirtelen megoldás: a vezérigazgató elbeszélgetett a szeptemberben munkába álltakkal, s a panna-szárakatot hallva segítséget ígért. E. ezután még a főosztályvezetővel is beszélt. Azóta érezhetően javult a helyzet. E. úgy érzi, hogy már minden őt érintő ügybe bevonják. Ha a helyzet így marad, ő sem megy el a vállalatól. Ellenkező esetben, ezt még nem tudja, optimistán vár.

Szép volt az eredeti elképzelés

J. új munkahelyet keres, önéletrajzát már beadta egy külkereskedelmi vállalatnál. Pedig nagyon sok munkán kívüli távlati elképzelés köti a gyárhoz, de ha a lényeg, a munka nem megfelelő, azokból sem lesz semmi. Eredetileg azért vették fel őt, a külkereskedelmi szakot iparvállalathoz, hogy közvetlenül tartsa a kapcsolatot a külföldi eladók-
kal és vevőkkel és az illetékes külkereskedelmi vállalat és ugyanakkor elméleti külkereskedelmi elemző munkát is végezzen. Most azonban levelek tömkelegét gyártja a külkereskedelmi vállalat sűrűségeket esetekben a postás szerepét is eljátszza. De ugyanígy más adminisztrációs munkát is neki

kell elvégeznie. És ha minden közel szakad — sajnos elég gyakran — taxit hív és elmegy a gyártáshoz szükséges anyagért. (Anyagellátási osztályon dolgozik.) Igaz, amióta kipakolt a főnökének, azóta egyre ritkábban kell taxiznia.

Ezután ott van még a besorolás kérdése. A kollektív szerződés nem teszi lehetővé, hogy J-t végzettségének megfelelő kategóriába sorolják be a jelenlegi munkahelyén. Most alacsonyabb besorolásban van, ami főleg a későbbiekben jelent anyagi és előrelépési hátrányt. A személyzeti osztályvezető segítőkész, a végzettségének megfelelő kategória azonban a gyáron belül olyan helyet jelentene, aminek végkép semmi köze a külkeres-

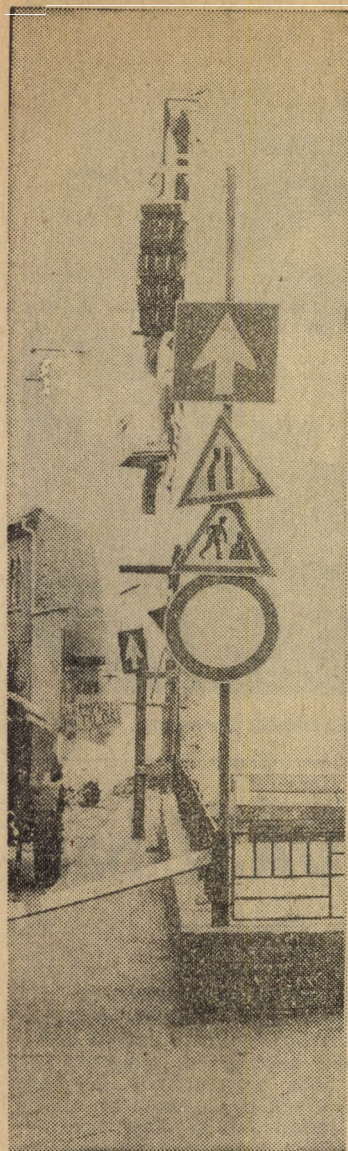
kedelemhez. Ezt J. nem vállalja, inkább tovább megy.

„Hirtelen szakadt rám a sok munka”

— Ezt már P. mondja, bár elégedetlennek tűnik, de ez inkább a hirtelen megnőtt felelősségtől, a sok tennivalótól való félelemből fakad. Tény azonban, hogy amíg P. korábban arról beszélt, hogy új munkahelyet keres, most megfontolta magát. A kapott munka túlnő egy szokványos külkereskedelmi ügylet keretein — komplett gyárakat exportálnak, ami ma még idegölő feszültséget idéz elő benne, álmatlan éjszakákat jelent, és még az annyira várt máltai úttól is egyre inkább fél. Micsoda különbség van azonban az ő, és a többiek félelme között. Tudja, hogy tulajdonképpen szerencséje van, jókor érkezett a vállalathoz, így komoly munkát kapott. Egy kezdőnek talán túl komolyat is.

★

Ennyi a kiragadott példa. A pályakezdők helyzete soha nem irigylésre méltó, különösen nem olyankor, amikor az érvényben lévő rendeletek nem teszik lehetővé az elhibázott választás gyors korrigálását, ha a vállalatvezetők csak vállalati végzettség szintemelőnek tekintik a diplomás fiatalokat, ha a közvetlen munkatársakat, főnököket csak felső beavatkozással lehet gyorsabb tudásátadásra ösztönözni. Ezt azonban rendelettel már nem lehet szabályozni. K. I.

Tessék eligazodni

A tudományos munka feltételei egyetemünkön

(Folytatás az 1. oldalról)

sítani kell az anyagi és erkölcsi megbecsülést. Nem szabad azonban megengedni, hogy a „nem kutató, de jól oktat” jelszóval az indokolt tudományos munka hiányát menteni lehessen.

Problémát jelent, hogy a kutató gárda mögött teljes egészében hiányzik a tudományos segédkapacitás, ami részben pazarlás, és tényezője a kutatók alacsony határfokának. Javítható a helyzet a hallgatók bevonásával, valamint a tanszéki könyvtárosok jobb kihasználásával. Az egyetem tudományos kutatói potenciájának kihasználása általában nem megnyugtató, s abban a jelzett problémák mellett a tudományos irányítás és szervezés hiányosságai is szerepet játszanak.

Az elmúlt években javultak az egyetemi tudományos kutatómunka anyagi és pénzügyi feltételei, a kutatókat szolgáló felszereltség, azonban az

egyetem épületének leromlott állapota, a rosszabbodó könyv és folyóirat-beszerzési lehetőségek a kutatás feltételeit negatívan befolyásolják. Mindezzel részben a rekonstrukció során, részben más formában a jövőben foglalkozni kell.

Az egyetemi kutató tevékenységének kapcsolata a gyakorlati élettel erősödött, s a gazdaságpolitikai problémák megoldásának tudományos megalapozásában az egyetem tanszékeinek szerepe vállalati, vagy népgazdasági szinten egyaránt növekedett. Ebben nyilván érdekeltégi problémák is szerepet játszanak. Gond vizont, hogy ezzel szemben az oktatást közvetlenül megalapozó tudományos munka sokkal kevésbé díjazott. Ezen a jövőben változtatni kell.

Az egyetemi tudományos kutatómunka sajátos feltétele, hogy az az oktatási kötelezettségekkel párhuzamosan, sőt azoknak alárendelten végzendő el. Az oktatási terhelések különösen igényes nevelőmunka esetén azonban

fontos feltétel az érdemi és rendszeres értékelés és ellenőrzés, amely magában foglalja a szükséges segítségnyújtást, elsősorban a tanszékvezetés részéről. Általában azonban sem anyagilag, sem erkölcsileg nem kap megfelelő elismerést, a tudományos nevelő munka, beleértve az igen időigényes aspiráns nevelő tevékenységét is.

A tudományos munka színvonalában és eredményességében megmutatókozó egyenletlenségek fő tényezői a tanszékek közötti különbségek a tudományos munka szervezésében és irányításában, a műhelyjellegben, a tanszékvezetés ezel kapcsolatos hiányosságai és gyengeségei. Sok tanszékvezetőnek nincs ideje, sem energiája a rendszeres számonkérésre és bátorításra, a tanszéki állomány tudományos fejlődésének a figyelemmel kísérésére és irányítására. De a jutalmazási lehetőségeket is jobban fel lehetne használni az ilyen munkák elismerésére.

Az utóbbi években a kutatások kollektív és nagyüzemi jellege erősödött. Fokozódtak az interdiszciplináris és helyenként a tanszéki kutatók is. Az oktatási átfedések azonban a kutatásokban is tükröződtek és általában hiányzik a különböző tanszékek kutatásainak egymásra épülése. A kollektív tanszéki kutatások a jövőben azonban a tananyagok és az oktatás tudományos megalapozása szempontjából is előtérbe kerülnek. Ez növeli a tanszéki tervek egyeztetésének és a közös vitáknak a jelentőségét. Ebben az összefüggésben különösen felvetődik az egyetemi szintű tudományirányítás és szervezés színvonalának emelése. Élni kell a kutatási feladatok és témák egyetemi szintű kimunkálásának a lehetőségével. A project-rendszerű tanszéki kutatók feladatok fokozható a téma koncentráció és gyorsítható az orientáció.

Az egyetem tudományos közéletének a fejlődésében nem sikerült előrelépni (tudósklub, fiatal oktatók tudományos ülésszaka) ugyanakkor az igazán sikeres tudományos munka nem nélkülözheti a szélesebb áttekintést, a kapcsolódó kérdésekben való tájékozódást és eligazodást. Az egymás tudományos eredményei iránti érdeklenség oka

részben az általános túlterheltség. Ezért a tanszéki viták, konferenciák is csak legjobb esetben szűk körre korlátozódnak. Ebben szerepet játszik

a kritikai szellem alacsony

szintje, ami országos probléma, s bizonyos fajta húzódozás a tudományos viták és eredmények nyilvánosságától. Széles körben jellemző az érdektelenség és igénytelenség, ami a továbbképzésre, vagy más területek megismerésére való törekvés hiányában egyaránt megmutatkozik. Általában hiányzik a tudományos eredmények verifikálása a gyakorlati élettel való konfrontálása. A tudományos közéleti szereplés igénye, illetve az ezt igénylő egyetemi légkör és szemlélet még nem alakult ki megfelelően.

A színvonalas előterjesztést a pártbizottsági testület széleskörben megvitatta és a kijelölt feladatokat jónak ítéelve, azt elfogadta.

H. E.

M. W. Wartofsky:

A tudományos gondolkodás fogalmi alapjai

M. W. Wartofsky egyike napjaink kiemelkedő amerikai tudományfilozófusainak. Haladó gondolkodása miatt a Mc Carthy-korszakban háttérbe szorult, de a hatvanas évek eleje óta aktív tudományfilozófiai tevékenységet folytat. A bostoni egyetemen tanít. Egyik kiadója a „Boston Studies” című kiadványnak, amely az 1960 óta folyamatosan összeülő Bostoni Tudományelméleti Kollokviumok anyagait adja közre. Wartofsky részt vesz a Hollandiában megjelenő „Synthese” című nemzetközi tekintélyű tudományfilozófiai folyóirat szerkesztésében is. — A szerző ebben a könyvében rendszeres áttekintést nyújt a tudományfilozófia problémáiról, ismereti és kritikailag értékeli a problémák hagyományos megoldásait, de új megoldásokkal

is gazdagítja a tudományfilozófiát. A tudományos megismerés filozófiai kérdését a materializmushoz közel álló felgás alapján taglalja, és számos vitatott részletben alapvetően meghaladja a polgári tudomány filozófia kurzens irányzatait. Egyesíti a történeti-dialektikus és a logikai látásmódot, és az egyes tudományokat a társadalom egészének összefüggésében tárgyalja. Erényei között említ-hetjük, hogy ismeri és alkalmazza a marxista tudományfilozófiai nézeteket. — A közérthető nyelven írott könyv, amely bővelkedik az illusztratív példákban, hasznos kézikönyv mind a természet- és társadalomtudományokkal foglalkozó szakemberek, mind a tudományok iránt érdeklődő szélesebb olvasókör számára.

jelentős időt kötnek le.

Ügyszintén a színvonalas és tartalmas oktató tevékenység önálló kutatási eredmények nélkül nem képzelhető el. Több oktató túlzott oktatási kötelezettsége akadályozza azonban megfelelő tudományos fejlődését, s erre a tanszéki vezetőknek a jövőben is nagy figyelmet kell fordítani. De kitér az előterjesztés ezen az oktató egyetemen belüli és kívüli túlzott közéleti terhelésére, amely szintén gátja lehet idejük ésszerűbb és hasznosabb kihasználásának. E téren bizonyos előrelépést jelent az alkotás szabadság intézményének bevezetése. Feltételeit azonban nem sikerül mindig biztosítani és a lehetőség kihasználása az egyes tanszékek, valamint egyének részéről sem mindig tervszerű. Sok

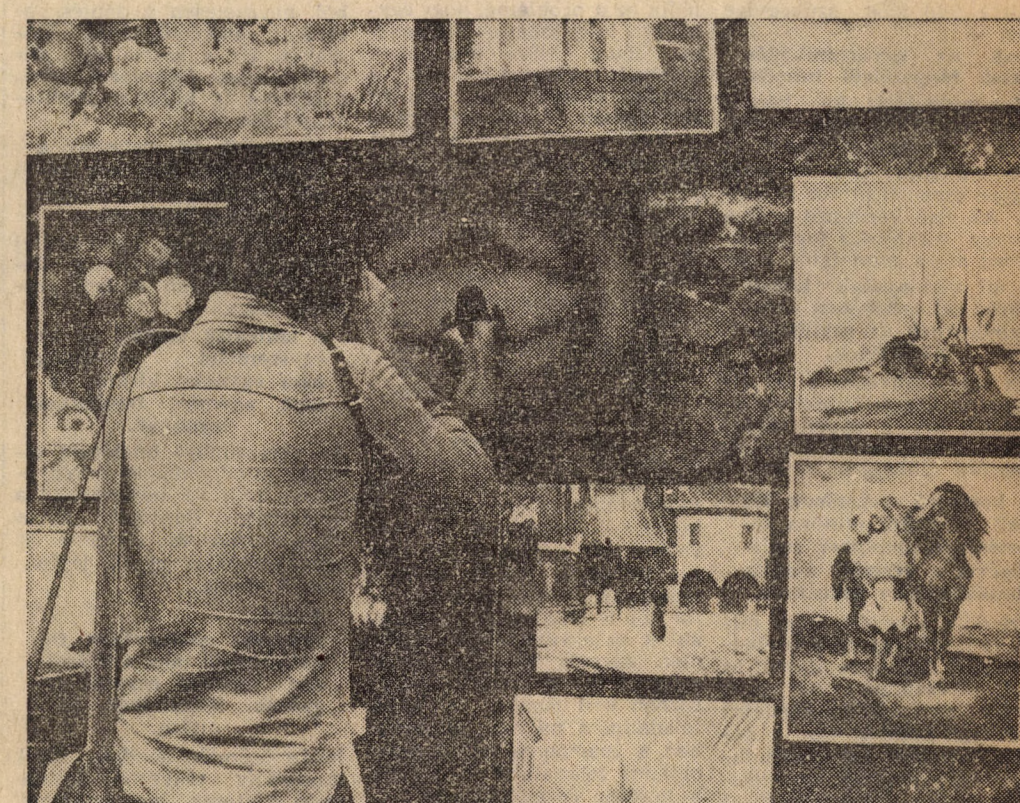
helyütt az alkotás szabadságához nincsenek oktatói tartalékok. Egyetemünk nemzetközi kapcsolatainak fejlődését dinamikusnak ítéli az előterjesztés, majd foglalkozik a tudományos munka erkölcsi megbecsülésével.

Az egyetemi kutató bázisként való elismerése és támogatása különböző állami és párttáborokban és intézkedésekben ezt a folyamatot már évekkkel előbb elindította. Egyetemünkön azonban a tudományos munkát és teljesítményeket értékelő légkör és közhangulat még sajnos nem tekinthető kialakultnak. Az egyes oktatók elbírálásánál a tudományos tevékenység előtérbe került, de nem szüntek meg ugyanakkor azok a hangok, sőt bizonyos körökben időnként felerősödnek, amelyek

a tudományos munkát lebecsülték,

s amelyek a tudományos teljesítmények hiányát, vagy alacsony szintjét a jogos bírálat helyett a különböző fórumokon, adott esetekben inkább menteni igyekeztek.

Foglalkozik az előterjesztés a tanszékekkel, mint az egyetemi tudományos kutatómunka bázisaival, alapegységeivel.

Megvárom, míg megfordul (Fotó: Eszes István)

Téli tábor kérdőjelekkel

Mitől jó egy KISZ-vezető-képző tábor? És vajon mikor mondják rá: nem érte el a célját? Nehéz erre válaszolni. Mindenesetre a tavalyi első títkárok számára rendezett téli tábor utáni lelkesedést az idén csalódás követte. Pedig ha a tábor programját nézzük, panaszra nem lehet ok:

tanulmányi nap az első évfolyamon érdekelt összes tanszék képviselőinek részvételével; az előző félév munkájának értékelése és az elkövetkező feladatok részletes megtárgyalása mellett a szervezők bőségesen gondoskodtak sportrendezvényekről, volt vidám vetélkedő és disco is.

A problémák ott kezdődtek, hogy a várt, mintegy száz funkcionárius — alapszervezeti vezetőségi tagok, kollégiumi diákbizottsági tagok, tanszéki képviselők — helyett az ötvenet sem érte el a táborba érkezők száma. Pontos adatokat még a tábor idején sem lehetett volna mondani. Vizsgáról jöttek, vizsgára mentek, no meg az influenza vírusa sem kímélte a táborozókat.

A fő probléma azonban mégis az volt, hogy a jelen levők legfeljebb 30 százaléka volt meghívott. Ha beleszámoljuk azokat is, akik valamelyik vezetőségi tag méltó helyettesítői voltak, így is csak a társaság fele volt az, aki a tábor munkájában legalábbis igyekezett érdemben részt venni.

A mostani tapasztalatokból okulva erősen meggondolandó, szerencsés volt-e kibővíteni az idei táborát a régi bevált gyakorlattal szemben (csak títkárok, DB-tagok és tanszéki képviselők).

Sajnos az egész négy nap munkát meglátszott, hogy néhányan a vezetőképző táborból csak a tábori vetétkomolyan. Az első nap délutánjának kiscsoportos beszélgetésén tapasztalt passzivitást még magyarázhatjuk a délelőtti utazás fáradalmaival, de vajon mi indokolhatja a következő nap teljes apátiáját? A tanulmányi napról van szó. Év közben nem egy tárgy-aktatójával, vagy szemináriumvezetőjével szemben mérültek fel az elsők részéről

kifogások. Az egyetem vezetői előtt a táborban valójában ugyancsak lényeges, de ezt a témakört alig érintő problémák merültek fel. Igaz, ezt is csak két-három ember érintette. A többiek mintha minden a legtökéletesebb lenne, hallgattak. De vajon hallgatásukkal csoportjukat képviselték-e? A létkörre jellemző, hogy a beszélgetés vége felé felállt az egyik, év közben sokat bíralt oktató és megköszönte, hogy most szó sem esett személyéről.

A tanulmányi nap konkrét eredménye csak két problémafelvetés lett, amelynek megvizsgálására ígéretet tett az egyetem vezetése. Az egyik a heti három óra szeminárium politikai gazdaságtanból, a másik a gyakorlati jegy kérdése ugyan-csak pg-ből — a kollektivium meghagyása mellett.

Ez utóbbi különösen a második félév végén jelentős, amikor a szemináriumvezető és a vizsgáztató személye különbözik.

A második nap délelőttjén Tarsai Gyula, a Budapesti KISZ-bizottság munkatársa tartott előadást az ifjúsági szövetség céljairól, feladatairól, különös tekintettel egyén és közösség viszonyára.

Az előadás fogadtatása vegyes volt, sok egymással ellentétes vélemény alakult ki. Ezek összecsapására azonban még várni kellett. Délután ugyanis Stark Antal elvtárs oktatási rektorhelyettes tartott tájékoztatót a szakosodásról. Ez, valószínűleg mert a résztvevőket közvetlenül is érintette, viszonylag nagyobb érdeklődést váltott ki. A délután második felében meghirdetett vita a jövő félév mozgalmi feladatairól a délelőtti előadás alapján, egyértelműen a négy nap legérdekesebb és leghasznosabb mozzanata volt.

A parázs vita során felmerülő ötletek közül feltehetően figyelemreméltó a csoportok — így az alapszervezetek — közös munkáját szorgalmazó javaslat. Legteljesebb támogatói egy tavalyi példára hivatkozva állították ennek közösségalkotó szerepét.

Az „ellentábor”, amely főként az I. évfolyam felelősök-ből és az ott levő instruktorokból állt a KISZ-szervezetek egyéb, a félév során felmerülő feladataira hivatkozva arra figyelmeztetett, hogy ezen munkák (szakosodás, FIN, KEN) és a csoportok legfőbb feladata a tanulás mellett egy ilyen, nem kevés energiát igénylő közös vállalás teljesítése erősen kérdéses lehet. A vitában végül is nem sikerült közös álláspontot kialakítani. Mint ahogy nyitott maradt az a kérdés is, vajon helyes lenne-e, hogy a politikai vitakörök és általában mindenfajta mozgalmi munka, nem a csoportokon, hanem valamiféle érdeklődési (vagy baráti?) körökön alapulna.

E sorok írója sokakkal együtt arra az álláspontra helyezkedett, hogy a KISZ-munka megjavítására nem újformákat kellene kialakítani, hanem a meglévőket kell tartalommal megtölteni.

A vitát mégis pozitívan kell értékelni, hiszen az, hogy a mozgalmi munka javítására felmerült igény és ötletek is adódtak, azok véleményét cáfolja, akik már lemondtak a mostani I. évfolyamról.

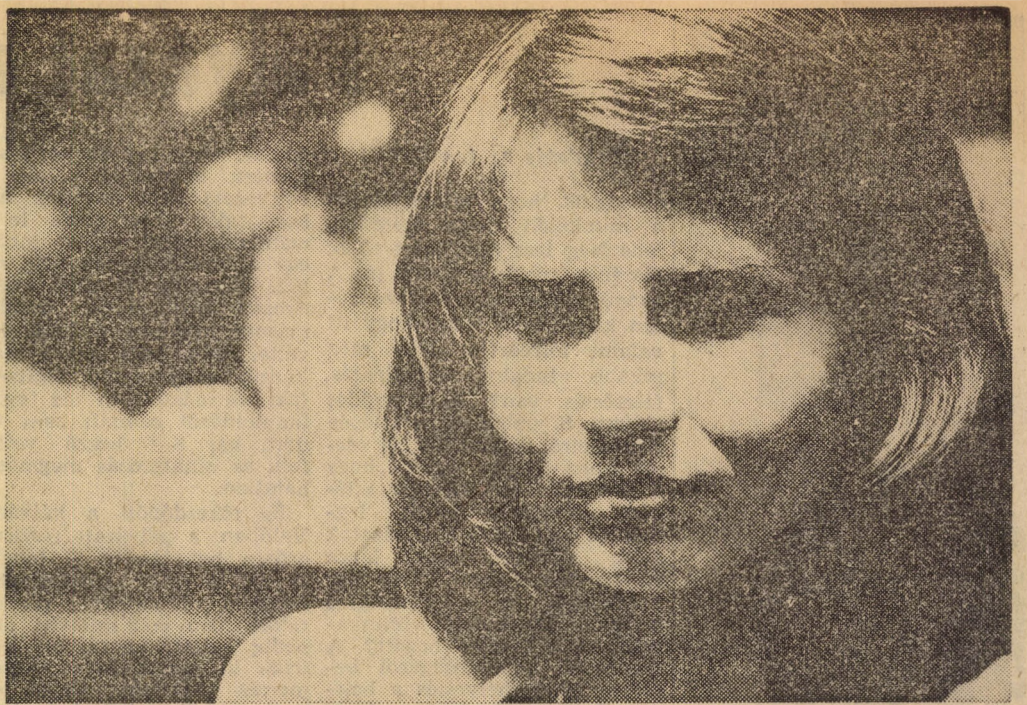
Az utolsó nap délelőttje az előző napok összefoglalását és értékelését adta és néhány informatív tájékoztató hangzott el a közeljövő feladatairól, a szakosodásról és az instruktor-kiválasztásról.

Most közvetlenül a tábor után egyáltalán nem mondható sikeresnek az ott folyó munka. A szervezőknek le kell vonniuk a tapasztalatokat a jövőre nézve. Mert a kudarc egyáltalán nem azt bizonyítja, hogy az ilyen táborok feleslegesek. Sőt, éppen arra hívja fel a figyelmet, hogy

a KISZ-vezetők csak akkor láthatják el megfelelően feladataikat, ha elméletileg képzettek, s ami még ennél is fontosabb, tájékozottak az évfolyamon történő eseményekről.

Másrészt viszont figyelni kell arra — és ezt nem lehet elég sokszor hangsúlyozni — hogy az ilyen táborok csak akkor sikerülnek jól, hogyha a résztvevők is akarják.

Király László

A felvételt készítette: Gosztanyi Gábor

Közgazda a KÖZGAZDÁSZ-ban

„Egy tizedesnél többet nem szeretek leírni, egy tizedes pedig százezer forintot jelent. Ennyi pénzt nem tudsz magad elé képzni, ez közgazdasági kategória. A tanulmányt alatt elvitték a trezorba is, kezembe adták egy aranytömböt. Jó nehéz volt, és kiszámoltam, hogy körülbelül ötvétezer dollárt ér. A trezor olyan, mint egy könyvtár, csak a polcokon könyvek helyett ötszázforintosok vannak. És ez nem pénz, csak papír, nincs értéke — az a pénz, ami a forgalomban van.”

Gyárfás Róbert harmadik éve dolgozik a Magyar Nemzeti Bankban, beosztása — ez év elejétől — főelőadó.

Amikor vége felé jártunk az egyetemi éveknak, igen alaposan átgondoltam, hogy — ambícióimat és lehetőségeimet összevetve — mi az, amit szeretnék csinálni. Ipari szervezés szakot végeztem, s most a Bankban dolgozom, közgazdászként. És ez nem kitérő. Engem a gazdaságpolitika érdekelt, s ehhez az ipari szak jó iskola volt, mert sok olyan dolgot tanultunk, amit most használni tudok: számítástechnikát, matematikát, ipargazdaságtant stb. Ahogy én meg tudom ítélni, az ehhez hasonlóbb nevű szakok — például a pénzügy, népgazd. terv — sem használhatók jobban ezen a területen. Most utólag nekem is furcsának tűnik, mennyire tudatosan gondoltam ezt végig, hogy nekem pénzügyi területre kell mennem, mert a szocialista gazdaságban egyre inkább előtérbe kerülnek az áru- és pénzügyviszonyok.

Ilyen területen szóba jöhetett a Tervhivatal, a Pénzügyminisztérium, kutatóintézetek és a Bank... Nekem ez tűnt a legmegfelelőbbnek, s pont ide nem tudtam semmilyen kapcsolatot szerezni, még annyit se, hogy valakivel beszélgessek, informálódjak. Azután az egyetemen a kari KISZ-titkárnak szóltak a Banktól, hogy kellene nekik közgazdász, ő pedig nekem szólt. Bejöttem, beszélgettünk vagy fél órát a mostani főnökömmel, s úgy látszott, hogy kölcsönösen megfelelünk egymás igényeinek.

Hogyan kezdődött bankos pályafutásod? — Nálunk az a rendszer, hogy az első év tanuló idő. A pályakezdő egy év alatt körüljárja a Bank különböző főosztályait, megismerkedik a tevékenységükkel. Ez gyakorlatilag teljes keresztmetszetet jelent a magyar népgazdaságról. Ugyanis a Bank felépítése megfelel a gazdaság felépítésének; könnyű- ipar, nehézipar, külkereskedelem, belkereskedelem és így tovább, ha végignézed a telefonkönyvből a minisztériumok nevét, akkor mindegyiknek találsz egy megfelelő főosztályt a Bankban.

Ezt az egy évet én úgy fogtam fel, hogy nem alacsony kezdőfizetéssel dolgozom, hanem magas ösztöndíjjal tanulok még egy évig. Az első évben az volt tehát a feladatom, hogy mindenütt megtanuljam azt, amit lehet.

Az egy év alatt két alkalommal került sor hivatalos beszámoltatásra. Ez azt jelenti, hogy az addigi tanulmányaimból — saját leendő főnököm és annak a területnek a vezetője előtt, ahol éppen jártam — kellett

vizsgát tennem. Szabályszerű vizsga volt. Előfordult, hogy oktatásomat igazi tanításnak fogták föl. A külker főosztályon például, a osztályvezető, a szakma egyik tekintélye, minden délelőtti szabályszerű tanfolyamot tartott. A vizsga egyik része szakmai jellegű volt, a másik fele pedig beszélgetés: megkérdezte, hogyan ítélem meg, amit láttam. Érdekelte őket az olyan kivülről való véleménye, akinek még nincsenek meg a berögződései, nem futkároznak a fejében a megszokott kényszerpályák. És itt kezdett el az ember — igazán jó értelemben véve — bankossá válni. A tanulmányt másik nagy előnye, hogy személyes ismeretségbe kerültem a Bank más területein dolgozókkal is, aminek a mindennapi munkában, az informális kapcsolatok terén jelentkezik a haszna.

A „tanulmányt” után hol kezdted dolgozni? — Egy év után az ipargazdasági főosztályra kerültem. Ez — hivatalos meghatározás szerint — az ipart finanszírozó ágazati főosztályoknak az összefogó főosztálya. Átfogó, az egész ipart érintő témákkal foglalkozunk.

A legutolsó tanulmány, amelyen egy kollégámmal ketten dolgozunk, most fejeződik be. Témája: a KGST közös vállalkozások. Ennek „közvetlen megrendelője” Csernok Attila, az MNB elnökhelyettese volt.

Mire használják a tanulmányotokat? — Célja döntéshozókészítés, sőt bizonyos döntések szükségességének a felvetéséhez is felhasználják ezt.

Ezt megelőzően egy számomra nagyon érdekes témán dolgoztam: a külső forrásbevonásnak a gazdasági növekedéssel és a felhalmozási lehetőségekkel való kapcsolatát vizsgálom. E tanulmány bevezetőjét sokszorosítottuk, szétküldtük a Bankban, s mintegy hatvan résztvevővel vitát rendeztünk.

Ha az ember benyit egy irodába, a „hivatalba”, többnyire papírjaikat rendezgető embereket lát. Hogyan telik el egy munkanap?

A főnököm azt szokta mondani, hogy nálunk kötetlen a munkaidő, abban az értelemben, hogy kötetlenül sokat lehet dolgozni. Néha magam is elfilozófálgatok azon, hogy a munkám mennyire szabad és kötetlen. És általában akkor érzem magam a legszabadabbnak, amikor többet dolgozom, mint napi nyolc óra. Mert ilyenkor nem délután fél ötig dolgozom, mint egy gép, hanem itt nyolc órát, utána még otthon, esetleg a hétvégén néhány órát. Így nem alakul ki a „nyolctól fél ötig” mentalitás. Eppen ezért nem órára hagyom abba a munkaidőmet, mert ez idegesítő lenne. Befejezem az éppen olvasott cikket, a számításokat, a részfeladatokat, és ezután megyek csak haza. És ez valahogy megnyugtató...

Ami standard a munkánkban, hogy reggel nyolcra bejövünk, valamint a napi sajtó átnézése is visszatérő dolog. Ebben benne van a Világgazdaság, a háromhavonta megjelenő Gazdaság és összes közgazdasági jellegű hetilap, folyóirat. Ezeket mind hivatalból olvasni kell, persze nem elejétől végig, de az ember elolvassa, megjegyzi magának az őket érdeklő témákat.

Föld S. Péter

Konzultációs előadás

Az együttműködés elvi kérdései

A pártirányítás és együttműködés elvi és gyakorlati kérdései a párt, állami és társadalmi szervek közti kapcsolatokban címmel

konzultációs előadást tartott egyetemünk párt-, állami és társadalmi szerveinek vezetői részére Pataki János, a budapesti pártbizottság osztályvezetője.

Előjáróban leszögezte, hogy a vezetéskérdés oldaláról közelít a témához, s — a rendelkezésre álló idők szükségessége miatt —

csak az együttműködés belső tényezőiről beszél.

Mondanivalóját két kérdés — az együttműködés helye, szerepe, jelentősége, illetve az együttműködés elvi kérdései — köré csoportosította az előadó. Az első kérdéssről szólván mintegy mottóként fogalmazta meg azt a gondolatot, hogy

a mi viszonyaink között közös cél érdekében tevékenykednek az együttműködő felek.

Az együttműködés a mi viszonyaink között objektíve lehetséges, hiszen éppen társadalmi viszonyainkból fakad, és objektíve szükséges, mivel

a korszerű vezetőknek fel kell használni minden lehetőséget, amelynek segítségével a vezetői munka hatékonysága fokozható.

Felvetődik a kérdés, hogy mikor van szükség együttműködésre. Két álláspont alakult ki ezzel kapcsolatban. Az egyik szerint az együttműködésre feltétlenül szükség van a vezetési folyamat egy meghatározott periódusában, nevezetesen a döntés, vagy határozat előkészítésének időszakában. Ez az álláspont azért helytelen, mert kimondva, vagy ki-

mondatlanul azt tételezi fel, hogy a végrehajtás során nincs szükség együttműködésre, holott, az együttműködés — sok más dologgal együtt — azt is lehetővé teszi, hogy meggyőződjünk a döntés helyességéről, vagy annak fogadtatásáról. Tehát

az az álláspont a helyes, miszerint az egész vezetési folyamatban szükség van az együttműködésre.

Az együttműködés elvi kérdéseivel kapcsolatban felvetődik az a probléma, hogy egyáltalán meg lehet-e fogalmazni olyan követelményeket, amelyek érvényesek a vezetés minden szintjén és minden szférájában, hiszen nyilvánvaló, hogy a helyi sajátosságokat figyelmen kívül hagyni, illetve minden területre általános, kész receptet adni nem lehet. Viszont a két feltétel mellett is

meg lehet fogalmazni olyan követelményeket — szám szerint négyet — amelyek a vezetés minden szintjén és minden szférájában alapvetően érvényesek.

Az első alapelv az azonos cél érdekében megoldandó feladatok tartalmi és módszertani elhatárolása. A közös cél érdekében nyilvánvalóan nem ugyanazt kell tennie az egyik félnek, mint a másiknak és nem is cserélhetik fel a feladatokat. Ugyanakkor az együttműködő feleknek egymás feladatait is ismerni kell. De milyen mélységben kell ismerni a saját feladatot, s milyen mélységben a „partnernek” által megoldandó feladatokat — adódik a kérdés. Természetesen

széles összefüggéseiben kell ismerni a saját feladatokat, de a partnerét is

bizonyos szinten, mert csak így lehet becsülni egymás munkáját. Másrészt az azonos cél érdekében megoldandó feladatokat tartalmilag és módszertanilag elhatárolni másként nem is lehetséges.

Második alapelv: kölcsönös tájékoztatás, konzultáció az egész vezetési folyamatban.

Egy periódust különösen ki kell emelni ebből a szempontból, nevezetesen a döntés, határozat előkészítésének időszakát. Ez a szocialista demokráciizmus fejlődése szempontjából is különöse jelentőséggel bír.

Harmadik követelmény a határozatok, döntések közös védelme, a végrehajtás együttes biztosítása.

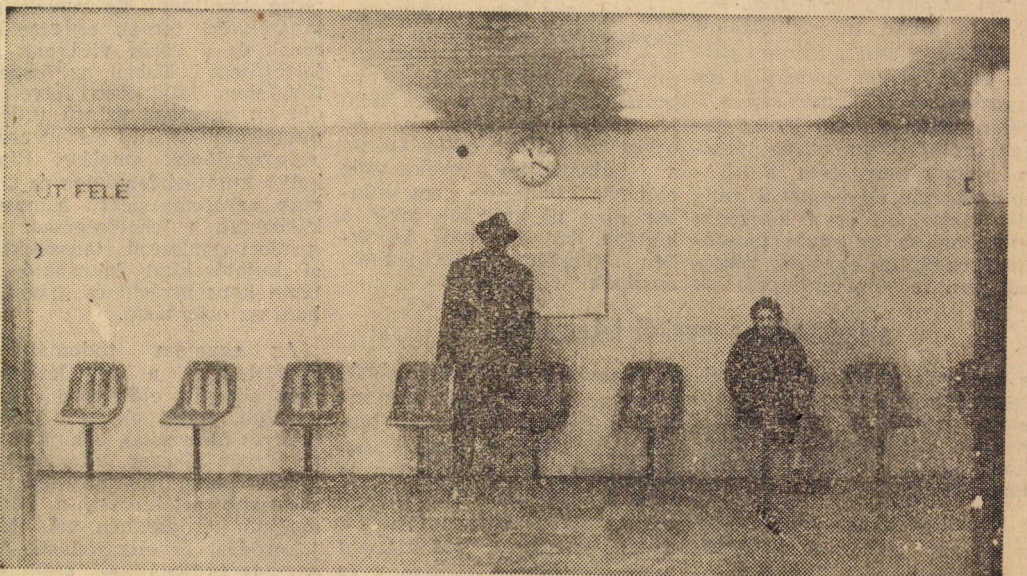
Itt felvetődik az egyszemélyi felelősség problematikája. Ezzel kapcsolatban le kell szögezni, hogy

a kollektív vezetés és az egyszemélyi felelősség nem egymást kizáró, hanem egymást feltételező fogalmak.

Az egyszemélyi felelősség elvének mindenképpen érvényesülnie kell, de ugyanakkor a határozatok, döntések közös magyarázata és védelme az együttműködés egyik legfontosabb eleme.

Végül **negyedik alapvetően fogalmazható meg a kölcsönös bizalom egymás jogainak tiszteletben tartása,**

közös örömfű, gondok. Ezek szubjektív tényezők, de nagyon fontosak, hiszen kölcsönös bizalom nélkül tartósan együttműködni nem lehetséges.

A következő már csak reggel jön

BÖRTÖNSÉTÁN, VAGY SZALMAZSÁKTÖMÉS közben, 1938-ban, Budapesten a Gyűjtőfogházban, két politikai elitét ismerkedett meg egymással: Déry Tibor és Demény Pál. Csaknem 40 év múltán, 1977 márciusában nyílt lehetőség arra, hogy Déry Tibor budai lakásában Demény Pál magnó-interjú készíthessen az íróval. A beszélgetésen jelen volt Déry Tiborné és a Petőfi Irodalmi Múzeum részéről Merva Mária. Ezt a beszélgetést közli a Kritika 1978/1. száma, Déry Tibor, a munkásmozgalom, ellenállás címmel. Az interjú nemcsak Déry Tibor életének munkásmozgalmi vonatkozásairól szól, de az író jellemét, egyéniségét is közelebb hozza az olvasóhoz, ugyanakkor munkásmozgalmatörténeti szempontból is figyelemre méltó írás, hiszen széles körben viszonylag kevésbé ismert eseményekről szól. „Azért azt se felejtjük el, hogy te röpiratokat hoztál el csomagokban az Apponyi tér 1-ből, a Magyar Frontnak a röplapját... Egyszer fogta és egy aktafészkéből kirakta, én meg azt hittem, valami éllelmeszer, vagy mi van benne. És ilyen két csomag volt. Én éppen azon csodálkoztam mindig, hogy olyan ügyetlenül járt, még a legemlékebb dolgokban is olyan furcsa volt, olyan gyáva-szerűen viselkedett, ha meg kellett hajolnia valahol, vagy ahogy például félt, hogy az a fal nem dől-e rá... és akkor kirakta az aktafészkéből. Ha például igazoltatják és megnézik ott a Thököly úton — ahol jött —, hát rögtön agyonlövik, odaállítják a falhoz, vagy az első padhoz és a nyilasok agyonlövik. Ez volt az érdekessége Déry Tibornak és (Déryhez) így volt, vagy nem?”

Déry: Nézd, én ezt nem a bátorságomnak tulajdonítom, inkább a tudatlanságomnak. Nem számoltam a veszélyekkel. Nem vettem róluik tudomást.

Demény: És akkor miért mondtad azt a Club kávéházban... Ezt le is írod, két helyen is: az Itélet nincs-ben, meg a Népszabadság április 4-i számában is, ezt a beszélgetésünket a Club kávéházban. Én ütem Terecsnyával, aki civilben volt. És akkor ők előadták a tervüket, hogy hogyan lehet áttörni az oroszokhoz. Akkor utána te megkérdezted, hogy ez ki volt? Nem mondtam a nevet, azt mondtam, hogy a katonai ellenállással beszélünk és ha mód van rá, meg fogják szervezni... És erre Déry Tibor azt mondja, hogy: — Abban én is részt kívánok venni! — Hát ez is tudatlanság volt? Hát ez csak egy elég tudatos dolog, hogy valaki azt mondja, hogy egy fegyveres áttörésben részt kívánok venni? Akkor mondtam: — Nem a maga feladata, maga írjon. Van közlegények is.”

MI AZ OKA ANNAK, hogy a szocializmus ellenében vetik fel polgári oldalról az emberi jogok kérdését, van-e ennek a vitának története, a szocializmussal szemben felhozott érvek, kritikák mennyiben jogosultak és mennyiben nem? — teszi fel a kérdést Hermann István a Társadalmi Szemle januári számában az Egy propaganda hullámról című írásában. A szocializmus elleni érveknek történetileg kialakult három típusát különbözteti meg a szerző. Konzervatív érvelésnek nevezi a „propagandisztikus, vagy más konzervatív szemléleti okokból a szocializmussal szemben elhangzanak azok az érvek, melyek régebbi, olykor évszázadok óta kialakult nézeteket tükröznek... Monológikus értvépviszont a praxist veszi semmibe és kiindul egy olyan elgondolásból, mely önmagában »sterilen« értelmese ugyan, de a történelmi összefüggések egészében már nem az... A történelmi különböző időszakokban akadtak emberek, akik (egyesek humanisztikus meggyőződésükből eredően, mások viszont a szocializmus ellenében táplált ellenérzésből) a szocializmusban elkövetett valóságos hibákat tettek szóvá, olyan hibákat, melyek nem indokolhatók sem azzal, hogy a szocializmus valami lényegileg újat teremt, sem pedig azzal, hogy a történelmi körülmények a fejlődés vargabetűs vonalát kényszerítik ki. Ez a szocializmus kritikájának harmadik típusa.” Arra a kérdésre válaszolva, hogy hidegháborús jelenség-e a szocializmus-ellenes propagandahájtár, Hermann István megállapítja, hogy a hidegháború visszaállításának esélyei reálisan egy-egy jobban romlanak. „Ha az érveket összességükben és reálisan vizsgáljuk... akkor »könyvünk találatnak«. Egészen más kérdés azonban az, hogy a szocializmussal szemben folyó propaganda hullámok miképpen befolyásolják a kevésbé mélyen gondolkodó átlagpolgárt, a nyugati társadalmak közvéleményét, és azt, hogy a megváltozott viszonyok között az emberek hogyan tudják reálisan, előítélet nélkül átgondolni a szocializmus és a kapitalizmus egymáshoz való viszonyának problémáit.”

Konkrétan az emberi jogok és államközi kapcsolatok kérdésére terve Hermann István éles megkülönböztetést tesz a jószándékú kritika, illetve annak az államközi kapcsolatok befolyásolásra, megrontására való felhasználása között.

„Mindebből az következik, hogy a szocializmus álláspontjáról semmiképpen sem utasítjuk el a kritikát, sem általában, sem különös esetekben. Viszont a leghatározottabban utasítjuk vissza azt a beállítást, mintha ennek a kritikai elemekkel kezdődő propagandahullámnak humanisztikus alapja volna. Ellenkezőleg, ez a propagandahullám politikai lényegét tekintve a hidegháborús hangulatokat felelevenítő térnyerési kísérletek megalapozásához szolgáló eszköz.”

AZ EGÉSZSÉGÜGY ÉS A KÖZMŰVELŐDÉS rokon területek abból a szempontból, hogy társadalmunk jelenlegi anyagi lehetőségei mellett mindkettő jórészt a maradék elv alapján részese az állami költségvetésből, s mindkét területen meglehetősen sok probléma, feszültség halmozódott fel az utóbbi időben. Két elemző, s ugyanakkor kiutat is kereső írás is jelent meg e témákról a januári lapokban, a Valóságban Levendél László Feszültségek az egészségügyben című cikke, a Látóhatár pedig az 1977/3-as Kultúra és közösség nyomán közli Breitner Miklós Kinek mennyiért adjuk a kultúrát című írását.

IRINA RODNYINÁVAL, a műkorcsolyázás koronázatlan királynőjével készített interjú Sztanyiszlav Tokarjev szovjet sportújságíró. Az írást Nem is oly sima az a jég címmel a Szputnyik januári száma közli. „Az edzés olyan, mint az élet — csak sokkal rövidebb. Feszültebb, töményebb, mint a verseny. A verseny olyan, mint az első bál. Hosszan készülnek rá. Új ruhát varratnak, csak hogy... az edzőnek azt kell belenevelnie a sportolóba, hogy a bál, a lakoma nagy ünnep ugyan, de az edzés a mindennapi kenyér.” A töretlen sportkarriert befutó műkorcsolyázónő pályafutása során foglalkozott a visszavonulás gondolatával, edzőt, partnert is cserélt. „Mintha ma lenne, úgy emlékszem: Szasa Zajcev 1972. április 14-én érkezett Moszkvába. Leningrádból jött. Megmosolyogni való frizurája volt, eddig hosszú hajat viselhetett, indulás előtt járt borbélynál, s ez szembetűnően látszott rajta. Egy ugrással a jégen termett, s szélsőes száguldásba fogott... Valamilyen gyermekmértetű frakk volt rajta, rég kinötte... Vagy hallgatott, vagy úgy dadogott, hogy szavát sem értettem. De amint párba álltunk Szásával, villámcsapásként ért a meglepetés: úgy nekilendültünk — mint egy torpedónaszád. Ezt a sebességmámort kezdtem már elfelejteni az utóbbi években Ljosa mellett. Ismét lángra gyúlt bennem a tettvágy s nem akármilyen, hanem egyre bizonyítási akartam.”

N. K.

RITKÁN KERÜL A TÉMA a párt-végrehajtóbizottság testülete elé. Pedig a sport, a testnevelés jelentősége nem elhanyagolható egyetemi hallgatóink körében. Fontosságát hangsúlyozták azok a párt-és kormányintézkedések, amelyek az ifjúsági testnevelés és a tömegsport sokoldalú fejlesztésére irányultak az utóbbi években. Egyetemünkön is több kezdeményezés történt a tömegsport fellendítésére. Mindezek alapján indokolt volt, hogy a párt-végrehajtóbizottságunk január 18-án értékelje a sportmunka helyzetét, meghatározza a tömegsport fejlesztésének soronkövetkező feladatait.

A párt-végrehajtóbizottság megvitatta az e témában előterjesztett írásos anyagot. Megállapították, hogy az egyetemen folyó testnevelési és

sportmunka szervezeti egységeivel, társadalmi bizottságaival sokrétű feladatot lát el. A testnevelési órákkal, a tömegsporttal és a versenysporttal egyetemesen foglalkoznak, ezenkívül sportolási lehetőségeket teremtenek az egyetem dolgozóinak is. E sokrétű feladat megoldásához szükséges alapvető feltételeket egyetemünk nélkülözi. Így a meglévő eredményeket csak fegyelmezetten légrében és szigorú szervezétséggel lehet megtartani.

Hallgatóink közül huszonegyen a hazai sportélet legjobbjai között szerepelnek. Jelenlétük azoknak a hallgatóknak a száma, akik egyetemünk, vagy más felsőoktatási intézmény sportklubjában vesznek részt, a versenysport valamilyen szintjén működő szakosztály munkájában. Az aktív, amatőr sportolók száma jelenleg

360, de ezt a létszámot növelni szeretnék.

A sportolók népes taborát egészíti ki és a szakosztályok utánpótlását képezik azok a fiatalok (140-en), akiknek képességeik az alapfokú versenysport szintjét nem érik el. Nem a szakosztályok keretei között sportolnak, de a terem- és sporteszközök és rendszeres versenyzési lehetőségek biztosítottak részükre.

Ezenkívül 800 azoknak a száma, akik évente részt vesznek a szervezett házi bajnokságokon, a kari és egyetemi sport napokon, a kondicionáló, tenisz és sítanfolyamokon és a turisztikán. Népszerű a szeres-tári felszerelések kölcsönzése, a téli és nyári programok érdekében.

Mintegy 1200 hallgató vesz részt szakképzett testnevelő tanárok irányításával a kötele-

ző, illetve a fakultatív testnevelési órákon.

MINDEZEKBŐL KITŰNIK, hogy a hallgatóknak 60 százaléka sportol. 30—40 százalék nem igényli az egyetem által felkínált magánlehetőségeket. Számuk bizonyára csökkenthető lenne, ha a lehetőségeket ki lehetne bővíteni. Szabadidő-pályák, uszoda, lovarda, tekepálya, evezés és más feltételek biztosításával nem kétséges nőne hallgatóink aktivitása.

A párt-végrehajtóbizottság részletes betekintést nyert a sportmunka irányításába. Nagy mértékben megkönnyítte ezt a munkát, hogy a szakmai irányítás a különböző testületi szintjén egy kézbe fut össze. A testületek közötti munka megosztás részben állami utasításokkal szabályozott. Vala mennyi bizottságban képviselti magát a KISZ és érvényesül a testnevelési tanszék szakmai segítségével.

A testnevelési tanszék oktatói óráikon kívül is sokrétű és szerteágazó munkát fejtenek ki. A különböző sportanfolyamok szervezésén és vezetésén túlrányítják a Tömegsport, Szabadidősport Bizottságot, foglalkoznak az elsőéves hallgatók „Golya” bajnokságaival és az Edzett Ifjúsáért Mozgalom követeleményrendszerével. A Spartakiádra és a szakmai bajnokságokra felkészítik a versenyzőket, segítséget nyújtanak az egyetemi sportrendezvények megtartására.

A testnevelési tanszék szoros együttműködést alakított ki az Egyetemi Sportbizottsággal és a Sportklub elnökével.

Az Egyetemi Sportbizottság feladata a tanórai testnevelésen és a Sportklub szakosztályain kívüli testnevelési és sportmunka irányítása. Az egyetem állami vezetésével együtt dönt alapvető elvi kérdésekben.

A Sportklub működését a versenysport sajátos feladatai határozzák meg. Feladata, hogy az egyetem ifjúságának mind nagyobb részét kapcsolja be az aktív, rendszeres sporttevékenységbe. A Sportklub hét sportágban működött szakosztályt. A sportszportok száma tíz. A szakosztályok többsége két-három csapattal szerepel különféle kupákban, sporttalálkozókon, egyetemifőiskolai országos bajnokságokban, barátságos küzdelmekben.

A Tömegsport Szabadidősport Bizottság az egyetemi Sportbizottság albizottságaként folytatja tevékenységét. Vezetője a KISZ-bizottság sportfelelőse. Feladata a tanórai és Sportklubon kívüli testnevelési és sportmunka szervezése és a hallgatói tömegek mozgósítása. Éves sportprogramot — versenynaptárt — készít, meghatározza a sportági versenyek lebonyolítási rendjét, díjazza a résztvevő hallgatók sportteljesítményét. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a bizottság kielégítően látja el feladatát. Nagyon sikeres elérését a mostoha létesítményhelyzet nem teszi lehetővé.

A párt-végrehajtóbizottság az ülésen jelenlevő Molnár Sándor tanszékvezető és Hegedűs Anna KISZ-bizottsági sportfelelős előtt köszönetét fejezte ki a testnevelési tanszék kollektívájának és a KISZ-bizottság sportfelelősének azért az áldozatos társadalmi munkáért, amit a tömegsport terén kifejtettek. A feladatok között szölt arról, hogy a pártalapszervezeteknek olyan pártmegbízást is kell adni, amely a sport területén végzendő munkára vonatkozik. A párt-végrehajtóbizottság felkérte az szb-t, hogy a SZOT határozatának megfelelően hozzon létre sportbizottságot a dolgozók testnevelésének elősegítésére. Felhívta a KISZ-bizottság figyelmét, hogy erősítse a sportvezetői reszorthálózatot, továbbá az egyetemi állami vezetést, hogy a Sportbizottsággal vizsgálja meg a sportolási feltételek bővítésének lehetőségeit, valamint, hogy megfelelő jutalmazással támogassa a testnevelő tanárok tömegsport segítő tevékenységét. Végül a megjelölt feladatok között felkérte a gazdasági vezetést, vizsgálja meg a sportlétesítmények műszaki állapotát és ahol kell javítsa a feltételeket.

Bonyodalmak a jegyzet körül

(Folytatás az 1. oldalról)

mációk nélkül vagyunk kénytelenek mindig sorolni az éppen befutott igényeket, így előfordul, hogy sürgős anyagok eltolódnak, vagy éppen jó időben leadottat előveszünk, annak ellenére, hogy azt talán ki sem kellene adni házi sokszorosítással. Ezért most összekötöttük a kettőt, és bekértük ezt is. Ez roppant meglepetést hozott számomra is. Hadd mondjam el először azt, hogy

a jelenleg érvényes jegyzetervünk alapján utánnomásra százhetven jegyzetet rendeltünk az 1978—79-es tanévre.

Feltűnő, hogy ez nagyon magas szám. Túl sok a jegyzet, s ez még mindig tantárgyaink elaprózottságára utal.

Új jegyzetere — aminek egy kis hányada átdolgozott jegyzet — hetven szerződést kötöttünk.

Az új jegyzeteknél döntő többségében visszajött a tanszékekről az, amit már korábban vállaltak, de most rajtuk is múlik, hogy a vállalt határidőket betartsassuk. Ezzel különböző problémánk — úgy látom — nincsen.

Annál nagyobb a házi sokszorosítási igény-nys.

Összeszámoltuk, hogy ha minden igényt ki tudnánk elégíteni, ami házi sokszorosítási igényként jelentkezik, az hetvenegymillió A/4-es lapnak felelne meg. Az egyetem házi sokszorosítási kapacitása: egy év alatt tízmillió lap.

Ez már önmagában azt jelenti, hogy egyetere mindenképpen le kell csökkenteni ezt az igényt. Miután most tudjuk, hogy milyen jegyzetekre milyen tanszékkel adtak be házi sokszorosítási igényt, és miután egész évre vonatkozóan kértük be ezeket az igényeket, módunk van arra, hogy szisztematikusan húzzuk ki, csökkentjük le azokat a jegyzeteket — pontosabban jegyzetpótló házi sokszorosítású anyagokat —, amelyek a képzés szempontjából nem fontosak, de főleg azokat, amelyeknél nem a mi feladatunk, hogy előállítsuk azokat (például két-háromszáz oldalas, ötszáz példányos anyagokat).

Es itt hadd mondjak el egy nagyon elítélendő példát. Két szempont alapján szelektálnuk: ne legyen nagy terjedelmű, magas példányszámú anyag. Ezért

a tanszékek egy része (de különösen egy-két tanszék) átállt arra, hogy most felbontják a tananyagot. Van olyan tanszék, amelynél egy tantárgyból húsz kis (tíz-tizenöt-húsz oldalas) jegyzetet kíván meg-

jelentetni, ötszáz példányban, nagyrészt azonos szerzőktől.

Tehát nyilván egy jegyzet feldarabolásáról van szó.

— Miért ragaszkodnak az oktatók ennyire a házi sokszorosításhoz?

— Ez részben érthető. Rövidebb az átfutási idő, mindig lehet frissíteni az anyagot, ami nagy előny. Viszont van egy olyan óriási hátránya a házi sokszorosításnak, hogy rendkívül sokba kerül az egyetemnek.

A ragaszkodás döntő oka azonban az, hogy a házi jegyzetellátás zömét olyan jegyzetek teszik ki, amikre érvényes szerződésük van a szerzőknek, csak nem tettek eleget annak.

Körmükre égett a munka, tehát nem készült el a jegyzet, de meg kell jelentetni úgy, ahogy van. Jegyzetként nem akarja így vállalni a szerzője, mert még sok javítani, korrigálni való van rajta, de házi sokszorosítású anyagként „elmegy”.

— Nem okoz mindez súlyos problémákat a hallgatók tananyagellátásában?

— Félreértés ne essék; itt nem történt most semmi olyasmi, ami számottevően rosszabb helyzetet idézne elő, mint korábban volt. Régebben is voltak elmaradásaink. Sőt, amiatt, hogy most a szokásosnál jobban a figyelem középpontjába került ez a téma, inkább javulás várható.

Úgy néz ki, hogy a jegyzeterv szerint most időben elkerülnek a jegyzetek a kiadóhoz. Bizom benne, hogy igrkeznek a határidőket betartani a szerzők. A várható javulás másik oka az, hogy miután most nagyon alaposan szelektáljuk a házi sokszorosítást (és van miből szelektálni, mert ezt viszont még sohasem gyűjtöttük így össze), ez lehetővé teszi, hogy olyan tárgyak esetében, ahol tényleg nincs más mód a tananyagellátásra, háziilag állítsunk elő a szükséges tananyagokat. Ez szintén a hallgatók ellátását fogja javítani.

— A le nem adott jegyzetek miatt éri-e valami hátrányos — esetleg anyagi — következmény a szerzőket, illetve az egyetemet?

— Anyagi következménye nincs a jegyzet le nem adásának.

A szerződéseknek nincs olyan záradékuk, hogy a le nem adott kézirat miatt valami kötbért kellene fizetni. Tehát „csak” erkölcsi következmény van.

De úgy gondolom, ez éppen elég.

—nak

Fotó: Eszes István

Sitábor Otátrafüreden

Az ideai sitábor alig hasonlított a tavalyihoz.

Nem volt vonatkozás; a többséget és a léceket az egyetemi busz rázta Otátrafüredig. S hol volt már az Alpinka, nyolcágas, kályhás, fapadlós hálóival! Idén szállodában laktunk. Ki a Hotel Sportban, ki a Hotel Udernikben, egy-két- vagy háromágyas szobákban. Étterem a földszinten, bolt, posta félperenyire. A szobákban sok függöny, faburkolat, padlószőnyeg, beépített szekrény, rádió, vagy telefon, az erkélyről szinte érinthetők a hegyek.

És mégis, vagy talán éppen ezért, sokak számára nem volt az igazi ez a tábor. Vagy ahogy valaki más mondta: nem alakult ki menedékházi hangulat. Az első néhány nap tapasztalatai alapján megszünt a közös vacsora is, mindenki maga intézte a kaját. A menzai ebédjegyekhez hasonló bonokat kaptunk, amik a Magas-Tátrában bárhol beválthatók voltak. Így aztán tényleg csak a pályákon volt együtt a csapat. Napirend szerint 7 körül kell kelni, reggelizett mindenki, aztán a busznál találkoztunk. Általában tízkor már mindenkinek léccel a lábán. Az oktatók két csoportban folyt, kezdők és haladók, vagy másképpen B és A válogatottnak volt a két

társaság. A délelőtt gyakorlattal telt el, fél egykor tartottunk ebédszünetet. Délután fél négyig maradtunk a pályákon, ekkor már mód volt a szabad szízeire is. Visszafelé mindenki a vacsorát tárgyalta, hol, mit, kivel, mennyiért. A tapasztalatokat mindig megbeszéltük, így aztán biztonságban mozogtunk az éttermekben, tudtuk hol, mit érdemes választani, s eleinte még dagadó pénztárcáinkkal a zsebünkben fényűző helyekre is bemelegedtünk. Most már legalább tudom, hogy milyen belülről a Grand Hotel, vagy a Hotel Bellevue, a Slovan és a Tokajik. A sípályák közül is sokat kipróbáltunk Otátrafüreden, a Csorba-tónál és Zsdiárban. Egy napot Zakopánében töltöttünk.

A búcsúestet egy söröző különtermében rendeztük. Megbeszéltük a tapasztalatokat, újra nevtűtük a sztorikat, próbáltam végre mindenki nevét megjegyezni.

Ha most választanom kéne, hogy mi volt a legjobb ebben a táborban, akkor a sízés után gondolkodás nélkül válaszolnék. Az, hogy indultunk körülbelül ötvenen és volt olyan nap, hogy hetvenen voltunk. Szinte első naptól jöttek barátok, férjek, csoporttársak. Elég volt valakit emlegetni, s másnap megjelent.

Idén a Magas-Tátra közgazdászokkal volt tele. Zsdiárban a szakkollegesok, Lomnicon két maszekcsapat, Otátrafüreden végül is lehet, hogy ez a tábor sokaknak nem volt az igazi, de én, ha lehetne még ma visszaindulnék.

M. G.

Családtervezés

Megállni a lejtőn

Síelés — összetett érzés. A természetjáró öröme, a sebesség szeretete, az egyéni ügyesség feletti öröm egyesül bennem. Miközben félve ügyelek egyre gyorsuló léceimre, szétárad bennem a pillanatnyi siker, egy-egy szerencsésen végződött mozdulat élménye. Saját erőmet mérem fel, akár a súlyemelő, vagy még inkább az autóversenyző, akit minden kanyar az oldódó feszültség, a rövid megkönnyebbülés érzetével ajándékozik meg. Új pálya, új „kaland” — újabb és újabb próba.

Tömegsport a síelés? Ha az életkor alapján kell döntenünk, igen. A Normafánál, a lejtő tetején öt éves gyerekek csúszkálnak műanyag léceikkel, nem messze tőlük pedig tiszser éltesebb hölgyek és urak rémüldöznek, alighogy hallótávolságon belülre közelítenek; pálya, pálya!

Minőségi sport a síelés? A nyomorúságos magyar viszonyok mindenestre megszürik a vállalkozókat. A fővárosiaknak BKV távolságon belül csak a Normafa áll rendelkezésükre — két felvonó, kétféle embernek. A hó kevés, a lejtő alját a fűgéből síelők hamar „tisztára” kotorják — ilyenkor hétköznapokon már a túristaház melletti felvonó sem működik. Viszonylag könnyen elérhető még Dobogókő is, a hó is tovább megmarad itt. Vasárnap már korán reggel megindul a zarándoklás. Mikor ott voltam, a pálya végig jeges volt, mégis a felvonónál több mint fél órát állók sorba. Az út lefelé körülbelül egy percig tart. Sikeres napot könyvelhetek el — tervezem —, ha hatszor-hétszer lesiklok. Azonban még ennyit sem sikerül elérni: egy óra-kor leáll a sliif. (Ezt nem a felvonó sebességéből a legkönnyebb észrevenni, hanem, hogy megszünik a motorhang.) Állítólag „kiszörösödött” a drótkötél — idén már másodszer. Valószínűleg túl nagy a megterhelés, ennek a jégkorszak előtti szerkezetnek. Mellette már épület az új felvonó. Mikor fog üzemelni? Majd ha fagy. A jövő télen.

Lecsatoljuk a léceket, nekivágunk a dombnak. Tulajdonképpen ez a sport, a többi csak szórakozás. Mire felérek, csorog rólam a víz. Ma már csak szórakozni szeretnék. De hol működik legközelebb felvonó? A Mátra, Bánkút, kocsival is messze van. Nagyhideghegyet pedig nem könnyű megközelíteni. Igen, a síeléshez kitartás is kell, és — akárcsak a háborúhoz — pénz, pénz, pénz.

A felsőtízezer sportja a síelés? Igen, egy jó szerelés költsége tízezer fölül van. Egy öntött műanyag bakancs, ami már fogja is a lábat, bizományi áron 2—3 ezer forint. De igazán csak ilyenekkel lehet élvezni a lesiklást. Egy jobb léccel (amelyik nem aprózódik el az első bukás után) és egy jobb kötés (amelyik akkor old ki, amikor valóban szükséges), nagyjából egy árban van a cipővel. Hátra van még a síruha — minél inkább kezdő valaki, annál vastagabbnak és vízhatlanabbnak kell lennie. Ezzel körülbelül összeállt egy olyan felszerelés, amelynek birtokában a kezdőnek már csak a síelés okoz gondot.

Persze láttam már faléccel, fűzős bakancsokkal könnyen sízókat, miközben Kastingeres társuk görcsösen araszolt lefelé. De azonos tudásszinten nagyon sokat jelentenek az eltérő lehetőségek.

Sűrű a rosta, mégis ilyen feltételek mellett is egyre többen kezdenek el síelni nálunk. Aki pedig megszerette ezt a sportot (és ez nagyon gyorsan megy), annál a nyaralást teletés váltja fel. Egy hét a Magasvagy az Alacsony-Tátrában, Zakopánében — lassan ugyanolyan igényné válik, mint nyáron a nyugati út.

Novembertől márciusig lehet síelni és napozni Lomnicon, a Csorba tónál, Tátrafüred pályáin. Az egy-két fokos hidegben is melegen sütő napot, a néha valószínűtlenül kék égő odaragasztott havas hegyek derűjét, nyugalomát a legcsábítóbb képeslapok sem tudják érzékelteni.

A kisfiút, aki mindennap a behavazott erdőn át járt iskolába (és mindig elkésett) a tanító néni felszólította, hogy mondjon egy főnevet. — Téli tölgy — ismételtette makacsul a kisfiú. És csak amikor maga is keresztül sétált a havas fák között, akkor értette meg tanítója, hogy a téli tölgy, a téli természet, valóban külön fogalom.

A síelés a téli varázs része. És az elvárásoltak száma gyorsabban nő, mint lehetőségeinké.

L. G.

A piac koronázatlan királya

Fiatalok és idősebbek, szakemberek és laikusok között örökzöld téma a farmer. Foglalkozott vele a tévé, a rádió, ki tudja hány heti és napilap, gyártásával próbálkozik az ipar, behozatalának növelésén pedig a kereskedelem fáradozik.

Vajon mi rejlik a farmeriség mögött, mennyire vannak a fiatalok farmerrel ellátva? — Ilyen és ehhez hasonló kérdések izgatták az SZVT (Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság) keretében működő Marketing Klub résztvevőit. A klub 1977. tavaszán alakult. Vezetőségének a tagjai az MKKE piackutató és piacszerző tanszékének és az Országos Piackutató Intézetnek néhány fiatal munkatársa. Minden klubfoglalkozás előtt a programról meghívón értesítik — egy címlista alapján — a vállalatok ifjú közgazdászait. Céljuk az, hogy lehetővé tegyék a fiatal szakembereknek véleményserése. A klub legutóbbi foglalkozásának témája a farmer volt. Ehhez készítették a szervezők felmérést.

A KÉRDŐIVEK KITÖLTÉSÉBEN száz egyetemi hallgató vett részt (ez elég kis és homogen mintá, ennek ellenére érdemes elgondolkozni az eredményeken).

A megkérdezett száz diáknak 217 olyan nadrágja volt, amely viselhető állapotú. Ez azt jelenti, hogy egy emberre átlag két farmer jut, ami elég kedvező szám. Ezeknek a farmereknek jóval több mint a fele Levi's, Lee, Wrangler, vagy Super Rifle márkájú volt. E négy márkának az ismerete a fiatalok körében tökéletes. Arra a kérdésre ugyanis, hogy „Milyen farmermárkát ismersz?” mindenki felsorolta ezt a négyet. Ami meglepő, hogy ezenkívül még 153 egyéb márkát is megjelöltek. Tehát farmerismereteik kiválóak!

(Egy ismerősöm erre jegyezte meg élesen: Vajh 153 köntőt is fel tudtak volna sorolni?)

A piac koronázatlan királya a Levi's. Ezt tartják a legjobb anyagúnak és a legjobb szabásúnak (érdekes, hogy nyugati szakemberek szerint pedig a Wrangler jobb szabású, mint a Levi's). Anyagát azért kedvelik, mert tartós és jó a színe, szabásával kapcsolatban az a vélemény, hogy jól felel a testen és sokféle méretben beszerezhető.

A MEGKÉRDEZETTEK NAGY RÉSE azért szereti a farmert, mert kényelmes, praktikus viselet, könnyű a kezelése. Csak egy ember írta azt, hogy azért kedveli, mert modern viselet. Ebből arra lehet következtetni, hogy a farmer olyan bevált ruhada-

rabbá vált, olyan megszokott anyag lett, mint az „ösi” gyapjúszövet, vagy a selyem. Ezért a kereskedelemnek állandó folyamatos kereslettel kell számolnia a jövőben is. A farmerviselet túljutott már azon a ponton, hogy csak egy rövid divathullámnak, hóbortnak tekintsék.

Ezt támasztja alá az is, hogy a farmerviselet teljes jogot nyert az egyetemeken, a diszókban, a házibulikon, kirándulásokon. Az összes megkérdezett igennel válaszolt arra, hogy ezeken a helyeken viseli-e, illetve viselné-e farmert. Arra, hogy színházba, hangversenyre, ünnepélyes családi összejövetelre elmegy-e farmerban, elég kevés igenlő válasz érkezett. A lányok nagy része ilyen alkalommal mást vesz fel, a fiúknak pedig csak a fele helyesli a farmert ilyen esetekben is.

Úgy tűnik, hogy a kopott farmer kezd a múlttá válni (pedig még nem régen sokan dörzsölték a farmerjukat kővel, téglával, hogy megfelelően patinás legyen). A lányok 83 százaléka, a fiúknak pedig 68 százaléka szívesebben visel új farmert.

S mi az, ami fontos egy farmer kiválasztásakor? Íme a rangsor: 1. szabás, 2. szín, 3. márká, 4. tartósság, 5. ár. Ez a besorolás választ ad arra is (utolsó helyen az ár), miért virágzik a farmerüzlet az

Ecserin, 1500—1600 és ki tudja, milyen csillagászati árák mellett.

MINDEN KÉRDŐIV VÉGERE két anyagdarabkát erősítették. Ki kellett választani, melyik a jobb, melyik a tetszetősebb. Egyöntetű sikert aratott a Szege di Lenfonó indigós farmeranyaga.

A kérdőívet az alábbi mondat zárta:

„KÖSZÖNJÜK, HOGY SEGÍTETED MUNKÁNKAT, és reméljük, hogy nem sokára nagyobb és tetszetősebb farmer-választékot találhatsz az üzletekben.” Ehhez csak annyit tehetnék hozzá, hogy nemcsak reméljük, hanem várjuk is.

K. E.

Vendégtanár az NDK-ból

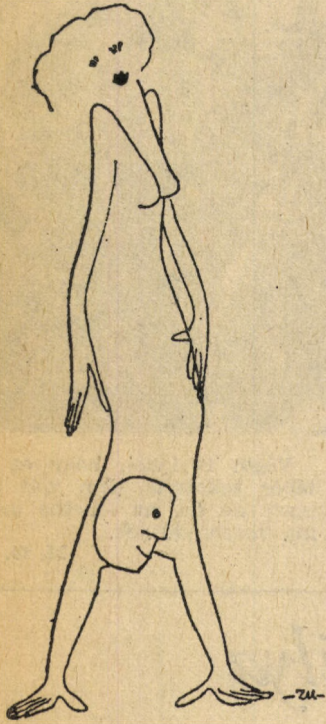
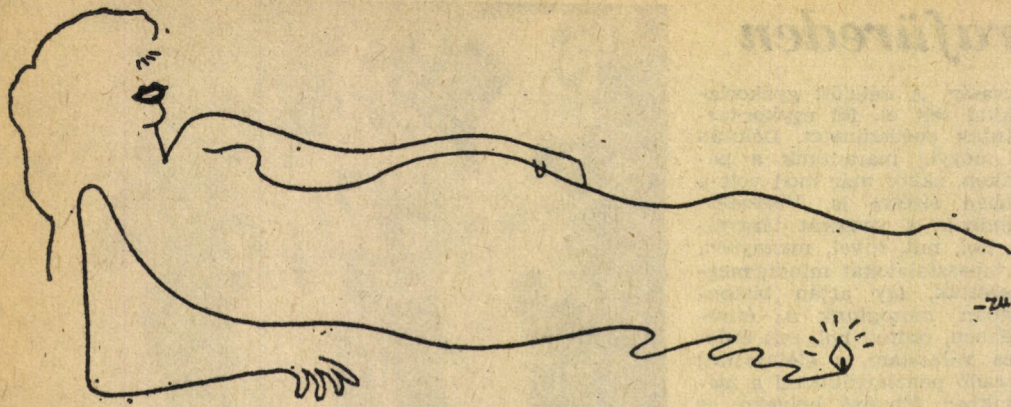
Egyhónapos intenzív nyelvtanfolyamot vezet január 31-től egyetemünkön dr. Köhler, a berlini Bruno Leuschner Közgazdasági Főiskola tanára.

A KÖZGÁZ FOTÓSZAKKÖR következő foglalkozását február 15-én, szerda délután 5 órakor rendezel a III. emelet 381. szobában. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Rock and roll

Halász Géza karikatúrái.

HUMORZSÁK

Idegesek.

— Maga lesz itt a hivatalsegéd. Én vagyok a főnök. Ideges ember vagyok, ha intek, azonnal idejön.

— Értem. Én leszek a hivatalsegéd, maga pedig a főnök. De én is ideges ember vagyok. Ha intek, akkor nem megyek.

Születésnap öröm

Régen keresett betörőt vett őrizetbe a brüsszeli rendőrség. Lakása átkutatása során a rendőrségi alkalmazottak a lopott holmik között érintetlen zárt kis dobozt találtak. Arra a kérdésre, miért nem nyitotta még fel, a fiú így válaszolt: „Születésnapomra tartogatam”.

★

Egy skót lakásában csörög a telefon.

— Itt a telefonközpont. Uram, fizesse be a három shilling előfizetési díjat.

— Téves lehet, nekem egyáltalán nincs is telefonom!

Tanácsadás

Egy koppenhágai szövetkezeti bank pénztártermében egy táblán a következő áll: „Soha ne házasodjon a pénz miatt. Sokkal egyszerűbb, ha tőlünk kölcsönöz!”

Idevetődtem

Bámész tömeg verődött össze a második emeleti ablakból kipottyanó részeg körül.

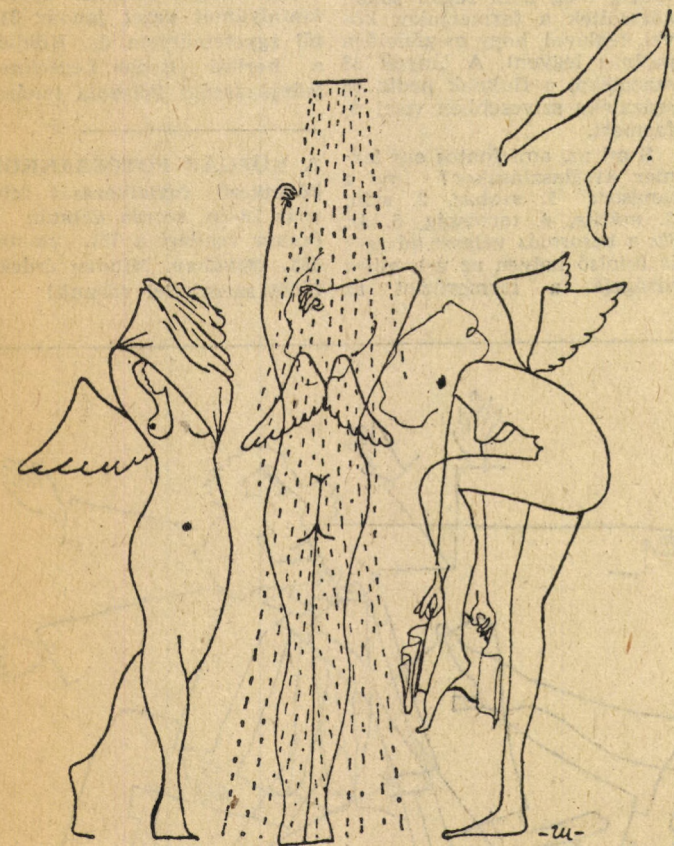
— Mi történik itt? — kérdi az odasiető rendőr.

— Fogalmam sincs, biztos úr — feleli a részeg. — Magam is csak az imént vetődtem ide!

Találós kérdés:

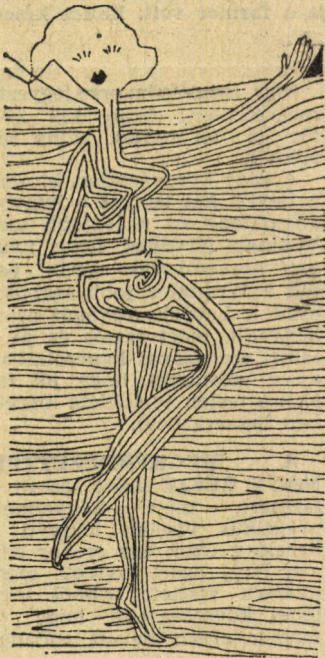
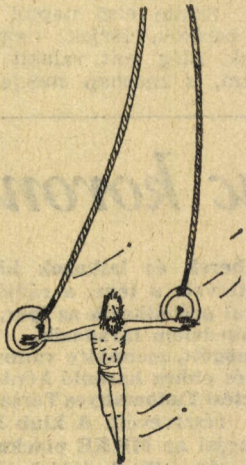
— Mi az: négyen vannak egy szobában, s csak az egyik dolgozik.

— Három tisztviselő és egy ventilátor.

Ellenségek

Venus, ez a szép és jó hölgy a szerelem istennője volt. Juno ez a szörnyű furia a házasságé. Mindig esküdött ellenségek voltak.

Piacon

— Mondja, mivel etették ezt a tyúkot?

— Miért kérde asszonyom?

— Tudja, én is szeretnék lefogyni.

Gyermekszáj

— Mondj egy példát az igazságtalanságra!

— Igazságtalanság az, ha a papa rosszul csinálja meg a házi feladatomat, s én kapok egyest!

★

„Miért van a tejnek zsírtartalma?” — kérdi a tanár. Fritz jelentkezik: „Azért, hogy a fejéknél ne nyikorogjon annyira”.

Kommunikálás

Hanna kinyitotta az ajtót. Egy asszony állt előtte, sárcipőben.

— A hirdetésre jöttem — mondta. Hanna összehúzta magán a pongyolát.

— Nincs itthon a férjem. — Félt ettől az asszonytól. Az csak mosolygott. — Később még visszajövök — mondta és elment.

Hanna bement a szobába, ledobta magáról a pongyolát.

— Ki volt az? — kérdezte a férfi.

— Nem tudom — mondta Hanna. Szép hosszú, barna haja volt. Majdnem fekete.

— Mit mondott?

— A hirdetésre jött.

— Melyikre?

— Nem tudom. — Elkészült a hajával. Az elmúlt héten nyolc hirdetést adtak fel. Szociológusok voltak mindketten. Tanulmányt akartak írni arról, hogy kik jelentkeznek a különböző hirdetésekre. Ma ez volt a tizedik.

— Visszajön?

— Vissza. — Hanna bebújt a takaró alá. — Azért nem értem — mondta a férfi. — Csak jönnek egymásután. Mi az, ami motiválja őket?

— Ne törődj velük — mondta Hanna. Kék szeme volt.

— Akkor sem értem.

— Ne törődj velük — mondta Hanna. Lepakcsolta a villanyt.

— Kommunikálnak, ennyi az egész.

— Igen. — A férfi nagyot sóhajtott. — Kommunikálnak. Nem szerette ezt a szót.

F. S. P.

Nagybetű

— Mikor ír az ember nagybetűvel? — kérdi a tanító bácsi.

— Ha rövidlátó.

Déli kirándulás

Egy iskolai csoport kirándul. A csoportvezető megkérdezi Horstot „melyik irányba megyünk most?”

— Déli irányba!

— Megmondanád, miből gondolod?

— Abból, hogy egyre inkább melegem lesz!

★

— Hallja szomszéd, a kutyája megette két tyúkot.

— Köszönöm, hogy szólt, legalább ma nem kell vacsorát adnom neki.

★

— Mikor adod meg az adóságot?

— Amikor megjön a rokonom Amerikából!

— És mikor jön meg?

— Amikor pénzt küldök neki az útra.

Anyósvicc

— Az anyósomnak időben kell az állomásra érnie, hazautazik — mondja a vő a taxisorfórnek.

— Bízsa csak rám, úgy hajtok, mintha az enyém lenne.

★

— Mit javasolt neked az orvos?

— Fürdőt...

— És még?

— Szappant.

Szünet

— Hogy izlik az iskola? — teszik fel a szokványos kérdést az elsős kislányok.

— A szünet érdekes, de ami között van, az unalmas.

★

Kovácsné mondja a férjének:

— Valami Szabó telefonált.

— Semmiféle Szabót nem ismerek.

— Ó sem ismer téged.

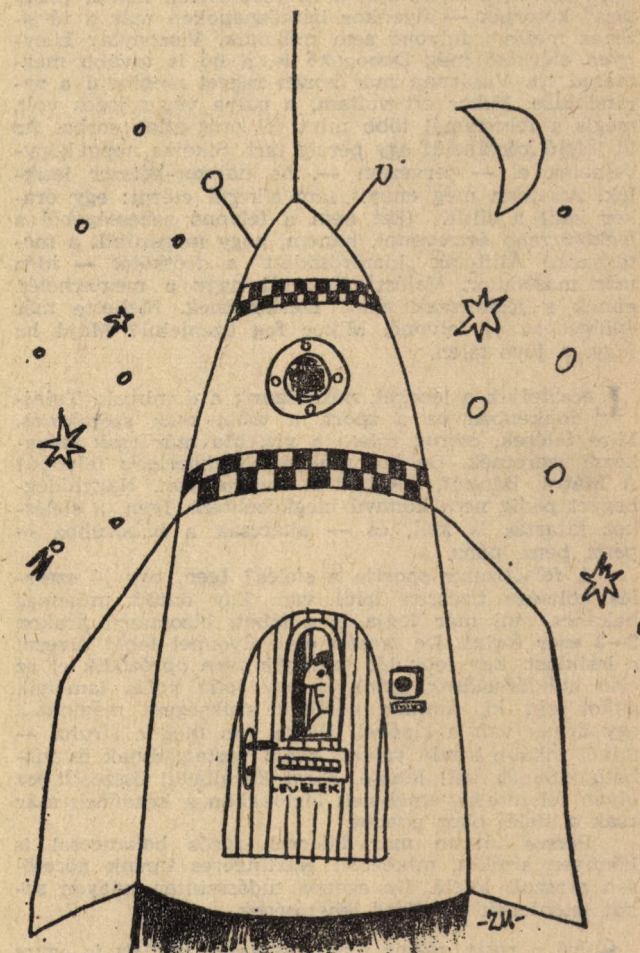
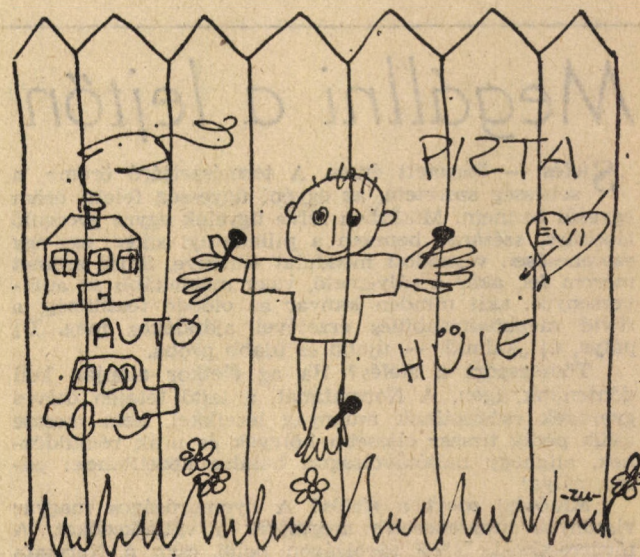
— Akkor minek telefonált?

— Téves kapcsolat volt...

Kopaszodás ellen

— Higgye el, ez a kopaszodás elleni szer csodákat művel. Segítségével még a biliárdgolyón is haj nőhet!

— Szíves örömet elhíszem. De nem zavarja ez a játékot?

Halász Géza rajzai

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

Felelős szerkesztő:

FARKASINSZKYNE HALAY EDIT

Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 2.

Telefon: 174-548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Blaha L. tér 3.

Felelős kiadó: Csollány Ferenc

78-544. Szikra Lapnyomda, Budapest

Felelős vezető: Roder Imre igazgató

